

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Кафедра кримінального права
Кафедра криміналістики та судової медицини
Кафедра оперативно-розшукової діяльності

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЇ
комплексного екзамену з навчальних дисциплін:
«Кримінальне право»,
«Криміналістика»,
«Оперативно-розшукова діяльність»

Статус дисципліни: обов'язкова
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти: бакалавр
Галузь знань: 08 «Право»
Спеціальність: 081 «Право»
Освітня програма: «Право»
Форми здобуття вищої освіти: денна/заочна
Мова навчання: українська
(на умовах окремого договору, за державним замовленням)

КИЇВ – 2023

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Олена Матюшенко – завідувач кафедри кримінального права Національної академії внутрішніх справ, кандидат наук з державного управління;

Ольга Кришевич – професор кафедри кримінального права Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, професор;

Наталія Кононенко – завідувач кафедри криміналістики та судової медицини Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

Леся Патик – доцент кафедри криміналістики та судової медицини Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

Сергій Тіхонов – завідувач кафедри оперативно-розшукової діяльності, доктор філософії;

Ольга Злагода – доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності, кандидат юридичних наук, доцент.

Обговорено та схвалено на спільному засіданні кафедри кримінального права, криміналістики та судової медицини та оперативно-розшукової діяльності НАВС (протокол № 19 від 02.03.2023 р.)

Обговорено та схвалено Вченою Радою Національної академії внутрішніх справ 22 березня 2023 року, протокол № 7

© Матюшенко О.І., Кришевич О.В., Кононенко Н.О.,
Патик Л.Л., Тіхонов С.В., Злагода О.В.

© Національна академія внутрішніх справ, 2023

ЗМІСТ

ДИСЦИПЛІНИ НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ, ЯКІ ВІНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЮ.....	3
ТЕМАТИЧНИЙ ЗМІСТ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН.....	8
ВИМОГИ ДО РІВНЯ СФОРМОВАНОСТІ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ.....	31
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.....	34
МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ АТЕСТАЦІЇ.....	36
ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ, ЯКІ ВІНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЮ.....	37
ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ, ЯКІ ВІНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЮ.....	43
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	45

ДИСЦИПЛІНИ НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ, ЯКІ ВІНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЮ

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

Предметом вивчення навчальної дисципліни є розгляд загальної та особливої частини, особливості кваліфікації окремих видів кримінальних правопорушень, критерії їх відмежування від суміжних кримінальних правопорушень.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення дисципліни «Кримінальне право» передбачає попереднє опанування знаннями та вміннями з навчальних дисциплін «Конституційне право України», «Адміністративне право», «Цивільне право», «Цивільний процес», «Кримінальний процес», «Криминологія», «Адміністративна діяльність», «Криміналістика», «Оперативно-розшукова діяльність».

Навчальна дисципліна складається з таких тем:

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА

Тема 1. Поняття, предмет, завдання та система кримінального права. Наука кримінального права

Тема 2. Закон про кримінальну відповідальність

Тема 3. Кримінальна відповідальність та її підстави

Тема 4. Кримінальне правопорушення і його види

Тема 5. Склад кримінальних правопорушень

Тема 6. Об'єкт і предмет кримінального правопорушення.

Тема 7. Об'єктивна сторона кримінального правопорушення.

Тема 8. Суб'єкт кримінального правопорушення.

Тема 9. Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення.

Тема 10. Стадії вчинення кримінального правопорушення

Тема 11. Співучасть у кримінальному правопорушенні

Тема 12. Множинність кримінальних правопорушень

Тема 13. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння

Тема 14. Звільнення від кримінальної відповідальності

Тема 15. Покарання та його види

Тема 16. Призначення покарання

Тема 17. Звільнення від покарання та його відбування

Тема 18. Судимість. Погашення і зняття судимості

Тема 19. Інші заходи кримінально-правового характеру

Тема 20. Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб

Тема 21. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх

Тема 21. Основні положення Загальної частини кримінального законодавства зарубіжних країн

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА

Тема 1. Поняття, система і значення Особливої частини кримінального права. Наукові основи кваліфікації кримінальних правопорушень

Тема 2. Злочини проти основ національної безпеки України

Тема 3. Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи

Тема 4. Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи

Тема 5. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканності особи

Тема 6. Кримінальні правопорушення проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини й громадянина

Тема 7. Кримінальні правопорушення проти власності

Тема 8. Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності

Тема 9. Кримінальні правопорушення проти довкілля

Тема 10. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки

Тема 11. Кримінальні правопорушення проти безпеки виробництва

Тема 12. Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту

Тема 13. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності

Тема 14. Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення

Тема 15. Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації

Тема 16. Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та кримінальні правопорушення проти журналістів

Тема 17. Кримінальні правопорушення у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку

Тема 18. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг

Тема 19. Кримінальні правопорушення проти правосуддя

Тема 20. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення)

Тема 21. Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку

Тема 22. Основні положення Особливої частини кримінального законодавства зарубіжних країн

Мета та завдання навчальної дисципліни. Метою навчальної дисципліни «Кримінальне право» є поглиблене вивчення законодавчих та теоретичних проблем Загальної та Особливої частин кримінального права; з'ясування спірних питань щодо кваліфікації кримінальних правопорушень; вміння тлумачити закон про кримінальну відповідальність та положення постанов Пленуму Верховного Суду України; поглиблення навичок відмежування кримінальних правопорушень від суміжних правопорушень.

Завданнями навчальної дисципліни «Кримінальне право» є: засвоєння законодавчого визначення основних понять кримінального права; удосконалення знань найважливіших інститутів та положень Особливої частини Кримінального Кодексу України; відпрацювання навичок самостійного комплексного аналізу окремих складів кримінальних правопорушень, а також вміння визначення конкретних елементів відповідних складів кримінальних правопорушень в процесі їх кваліфікації; відпрацювання навичок та умінь правильного застосування отриманих теоретичних та методичних знань під час вирішення конкретних ситуаційних задач (поліцейських квестів) та подальшої кваліфікації суспільно небезпечних діянь; формування науково обґрунтованих знань про закон про кримінальну відповідальність, а також про

тенденції розвитку законодавства України і інших держав, ролі права в реалізації соціально-економічних перетворень в суспільстві, про заходи кримінально-правової протидії злочинності; навчання слухачів правильному орієнтуванню в чинному кримінальному законодавстві, набуття вміння застосовувати норми кримінального права при кваліфікації кримінальних правопорушень; вивчення курсу повинно сприяти вихованню поважного ставлення до закону про кримінальну відповідальність як важливого засобу захисту людини, її прав, свобод і законних інтересів, інтересів суспільства і держави від кримінальних протиправних посягань; під час вивчення курсу повинні розкриватися зв'язки кримінального права України з іншими галузями права і юридичними учбовими дисциплінами.

Мова навчання: українська мова.

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри кримінального права, які безпосередньо проводять заняття або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою: **k006@naiau.kiev.ua**

КРИМІНАЛІСТИКА

Предметом навчальної дисципліни «Криміналістика» є закономірності механізму кримінальних правопорушень, виникнення інформації про кримінальне правопорушення і його учасників, а також закономірності збирання, дослідження, оцінки і використання доказів і заснованих на пізнаннях цих закономірностей засобах і методах судового дослідження і запобігання кримінальним правопорушенням.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення дисципліни «Криміналістика» передбачає попереднє опанування знаннями та вміннями з навчальних дисциплін «Кримінальне право», «Кримінальний процес», «Кримінологія», «Оперативно-розшукова діяльність», «Особиста безпека поліцейського», «Поліцейська деонтологія», «Поліцейська діяльність».

Навчальна дисципліна складається з наступних тем:

- Тема 1. Загальні положення науки криміналістики
- Тема 2. Методологічні засади криміналістики
- Тема 3. Криміналістична ідентифікація і діагностика
- Тема 4. Загальні положення криміналістичної техніки
- Тема 5. Криміналістична фотографія і відеозйомка
- Тема 6. Криміналістичне дослідження слідів (трасологія, дактилоскопія)
- Тема 7. Криміналістичне дослідження матеріалів, речовин та виробів
- Тема 8. Криміналістичне дослідження зброї, боєприпасів, вибухових речовин і пристроїв та слідів їх застосування (зброєзнавство)
- Тема 9. Криміналістичне дослідження документів (документознавство)
- Тема 10. Ідентифікація особи за ознаками зовнішності (габітоскопія)
- Тема 11. Криміналістичне дослідження звукових слідів (фоноскопія)
- Тема 12. Криміналістичне дослідження слідів запаху (одорологія)
- Тема 13. Інформаційно-довідкове забезпечення розслідування кримінальних правопорушень (кримінальна реєстрація)
- Тема 14. Загальні положення криміналістичної тактики
- Тема 15. Криміналістична версія. Організація та планування розслідування
- Тема 16. Тактика огляду
- Тема 17. Тактика обшуку

- Тема 18. Тактика допиту
Тема 19. Тактика пред'явлення для впізнання
Тема 20. Тактика слідчого експерименту
Тема 21. Тактика використання спеціальних знань під час досудового розслідування
Тема 22. Загальні положення криміналістичної методики
Тема 23. Розслідування кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи
Тема 24. Розслідування кримінальних правопорушень проти власності
Тема 25. Розслідування кримінальних правопорушень проти статевої свободи і статевої недоторканості особи

Метою навчальної дисципліни є засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичних положень науки криміналістики, оволодіння навичками використання криміналістичної техніки, призначення судових експертиз, проведення слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні, а також методикою розслідування окремих видів кримінальних правопорушень, підслідних слідчим підрозділам Національної поліції.

Завдання навчальної дисципліни:

- комплексний розгляд теоретичних основ науки криміналістики;
- опанування здобувачами понятійного апарату науки криміналістики;
- вивчення закономірностей, діяльності та механізму кримінального правопорушення;
- набуття вмінь використовувати вищевказані закономірності в діяльності з виявлення, фіксації, вилучення та зберігання доказів;
- ознайомлення здобувачів із сучасними методами збирання і дослідження доказів;
- оволодіння практичними навичками щодо застосування сучасних методів криміналістики в практичній діяльності з розслідування та попередження кримінальних правопорушень.

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримувати у науково-педагогічних працівників кафедри криміналістики та судової медицини, які безпосередньо проводять заняття або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресами: k009@naiaiu.kiev.ua.

ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Оперативно-розшукова діяльність» є закономірності організації здійснення оперативно-розшукової діяльності в протидії кримінальним правопорушенням у сучасних умовах з використанням оперативних та оперативно-технічних заходів та засобів з урахуванням сучасної практики діяльності оперативних підрозділів Національної поліції України.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення дисципліни «Оперативно-розшукова діяльність» передбачає попереднє опанування знаннями та вміннями з навчальної дисципліни «Криміналістика», «Кримінальний процес».

Навчальна дисципліна складається з таких тем:

1. Правова основа, підстави та принципи оперативно-розшукової діяльності.
2. Підрозділи, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, їх права та обов'язки.

3. Соціальний та правовий захист осіб, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність та осіб, що залучаються до виконання завдань оперативно-розшукової діяльності.

4. Контроль за оперативно-розшуковою діяльністю. Прокурорський нагляд за дотриманням законності під час здійснення оперативно-розшукової діяльності.

5. Загальна характеристика засобів оперативно-розшукової діяльності.

6. Спеціальні технічні засоби. Службово-розшукові собаки та умови їх використання в оперативно-розшуковій діяльності.

Мета та завдання навчальної дисципліни. Метою навчальної дисципліни «Оперативно-розшукова діяльність» є освоєння знань здобувачами вищої освіти для припинення правопорушень в інтересах кримінального судочинства, а також отримання інформації в інтересах безпеки громадян, суспільства і держави. Формування у слухачів теоретично і емпірично обґрунтованих знань про виявлення та усунення причин та умов, що сприяють скоєнню злочинів по лінії кримінальної поліції, забезпечення виконання завдань кримінального судочинства, розробці галузевих методик виявлення та провадження даних видів злочинів та інших правопорушень, забезпечення правильного використання отриманих спеціальних знань.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни «Оперативно-розшукова діяльність» є:

засвоєння законодавчого визначення основних понять оперативно-розшукової діяльності;

удосконалення знань найважливіших інститутів та положень оперативно-розшукової діяльності;

відпрацювання навичок та умінь правильного застосування отриманих теоретичних та методичних знань під час вирішення конкретних ситуаційних задач;

формування науково-обґрунтованих знань Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», а також про тенденції розвитку законодавства України і інших держав, ролі права в реалізації соціально-економічних перетворень в суспільстві, про заходи оперативно-розшукової протидії злочинності;

навчання здобувачів вищої освіти правильному орієнтуванню в чинному законодавстві, набуття вміння застосовувати новітні технології під час розкриття кримінальних правопорушень;

вивчення курсу повинно сприяти вихованню поважного ставлення до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» як важливого засобу захисту людини, її прав, свобод і законних інтересів.

ТЕМАТИЧНИЙ ЗМІСТ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА

Тема 1. Поняття, предмет, завдання та система кримінального права. Наука кримінального права

Поняття кримінального права як самостійної галузі права, галузі законодавства, навчальної дисципліни та науки - галузі правознавства (юриспруденції). Принципи кримінального права України: загальні та галузеві. Кримінальне право в системі права України. Кримінальне право і суміжні галузі права (кримінальне процесуальне право, кримінально-виконавче право, адміністративне право). Джерела кримінального права.

Система кримінального права. Загальна і Особлива частини. Поняття і система Загальної частини. Наука кримінального права. Методи науки кримінального права. Система курсу кримінального права.

Тема 2. Закон про кримінальну відповідальність

Поняття закону про кримінальну відповідальність, його ознаки і значення. Структура Кримінального кодексу України. Загальна і Особлива частини КК України, їх єдність і взаємозв'язок. Структура статей Особливої частини КК України; диспозиції і санкції, їх види. Тлумачення закону про кримінальну відповідальність: поняття, значення та види. Аналогія в кримінальному праві. Конституційні положення щодо дії закону про кримінальну відповідальність в часі і просторі. Чинність законів про кримінальну відповідальність в часі. Зворотна сила закону про кримінальну відповідальність. Принципи чинності закону про кримінальну відповідальність в просторі. Видача осіб, які вчинили кримінальні правопорушення.

Тема 3. Кримінальна відповідальність та її підстави

Кримінальна відповідальність як вид юридичної відповідальності. Поняття кримінальної відповідальності. Кримінально-правові відносини: їх суб'єкт та зміст. Виникнення і припинення кримінальної відповідальності. Кримінальна відповідальність кримінальне покарання. Питання про юридичні підстави кримінальної відповідальності в науці та законодавстві.

Тема 4. Кримінальне правопорушення і його види

Соціальна природа кримінального правопорушення. Історично мінливий характер поняття кримінального правопорушення. Криміналізація і декриміналізація суспільне небезпечних діянь. Визначення поняття кримінального правопорушення: 1) формальне;

2) матеріальне; 3) формально-матеріальне, їх суть. Поняття кримінальних правопорушень за чинним КК України. Ознаки кримінальних правопорушень. Питання вдосконалення поняття кримінальних правопорушень в кримінальному праві. Поняття малозначності діяння (ч. 2 ст. 11 КК України). Критерії відмежування кримінальних правопорушень від інших правопорушень. Концепція кримінального правопорушення. Теоретичне співвідношення кримінальних правопорушень і кримінальних проступків. Класифікація кримінальних правопорушень: поняття та критерії. Класифікація кримінальних правопорушень залежно від ступеня тяжкості (ст. 12 КК України).

Тема 5. Склад кримінальних правопорушень

Поняття складу кримінального правопорушення і його значення. Співвідношення поняття кримінального правопорушення і складу кримінального правопорушення. Елементи та ознаки складу кримінального правопорушення, їх зміст, органічна єдність. Об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт, суб'єктивна сторона як елементи складу кримінального правопорушення, їх ознаки. Обов'язкові і факультативні ознаки складу кримінального правопорушення, значення такого ділення ознак складу кримінального правопорушення. Види складів кримінального правопорушення. Склад кримінального правопорушення і кваліфікація кримінального правопорушення. Поняття кваліфікації кримінального правопорушення та її значення.

Тема 6. Об'єкт і предмет кримінального правопорушення.

Поняття об'єкта кримінального правопорушення. Значення об'єкта кримінального правопорушення в структурі елементів його складу для характеристики суспільної небезпеки кримінального правопорушення та його кваліфікації. Суспільні відносини як об'єкт кримінального правопорушення. Структура суспільних відносин. Класифікація (види) об'єктів кримінального правопорушення. Поняття предмета

кримінального правопорушення та його місце в структурі складу кримінального правопорушення. Поняття потерпілого від кримінального правопорушення та його кримінально-правове значення. Проблеми подальшого розвитку вчення про об'єкт кримінального правопорушення.

Тема 7. Об'єктивна сторона кримінального правопорушення.

Поняття об'єктивної сторони кримінального правопорушення. Ознаки складу кримінального правопорушення, які характеризують об'єктивну сторону: обов'язкові та факультативні. Значення об'єктивної сторони для оцінки суспільної небезпеки, кваліфікації кримінального правопорушення, а також відокремлення одного складу кримінального правопорушення від іншого. Поняття дії та бездіяльності. Поняття нездоланної сили, фізичного і психічного примусу та їх значення для вирішення питання про кримінальну відповідальність за суспільне небезпечне діяння. Суспільне небезпечні наслідки як ознака об'єктивної сторони кримінального правопорушення; поняття суспільно небезпечних наслідків, їх види та значення в кримінальному праві. Кримінальні правопорушення з матеріальними, формальними та усіченими складами: значення такого поділення. Причинний зв'язок в кримінальному праві та його значення. Теорії причинного зв'язку. Спосіб, знаряддя, засоби, обстановка, місце, час вчинення кримінального правопорушення як факультативні ознаки, що характеризують об'єктивну сторону кримінального правопорушення; їх значення.

Тема 8. Суб'єкт кримінального правопорушення.

Поняття суб'єкта кримінального правопорушення в кримінальному праві. Обов'язкові та факультативні ознаки суб'єкта кримінального правопорушення. Загальний і спеціальний суб'єкт кримінального правопорушення в кримінальному праві. Суб'єкт кримінального правопорушення та особа, яка вчинила кримінальне правопорушення. Службова особа як спеціальний суб'єкт кримінального правопорушення. Загальний, зменшений і збільшений вік кримінальної відповідальності. Особливості визначення віку кримінальної відповідальності за відсутністю офіційних даних, що його підтверджують. Осудність як обов'язкова ознака суб'єкта кримінального правопорушення. Поняття осудності та її значення, формула неосудності та її види. Кримінальна відповідальність обмежено осудних осіб.

Кримінальна відповідальність за кримінальні правопорушення, вчинені у стані сп'яніння внаслідок вживання алкоголю, наркотичних засобів або інших одурманюючих речовин. Проблеми визнання юридичної особи суб'єктом кримінального правопорушення у кримінальному праві.

Тема 9. Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення.

Поняття суб'єктивної сторони кримінального правопорушення та її значення. Ознаки суб'єктивної сторони: обов'язкові і факультативні. Поняття вини та її значення. Неприпустимість об'єктивного ставлення у вину. Форми вини в кримінальному праві. Умисел та його види. Необережність та її види. Випадок (казус) як невинне заподіяння суспільне небезпечних наслідків, його відміна від кримінальної протиправної недбалості. Подвійна, складна (змішана) форма вини та її значення для кваліфікації кримінального правопорушення. Мотив, мета та емоційний стан як факультативні ознаки суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення. Поняття та види помилок в кримінальному праві.

Тема 10. Стадії вчинення кримінальне правопорушення

Поняття і види стадій вчинення кримінального правопорушення за чинним законодавством. Готування до кримінального правопорушення: поняття, об'єктивні і суб'єктивні ознаки. Види готування. Відмежування готування до кримінального

правопорушення від виявлення наміру. Відповідальність за готування до кримінального правопорушення за КК України. Замах на кримінальне правопорушення, його поняття, об'єктивні та суб'єктивні ознаки. Види замаху на кримінальне правопорушення: закінчений та незакінчений; замах на непридатний об'єкт та замах непридатними засобами. Значення такого поділу. Відмежування замаху від готування до кримінального правопорушення. Відповідальність за замах на кримінальне правопорушення за КК України. Добровільна відмова при незакінченому кримінальному правопорушенні, її поняття та ознаки. Відмінність діяльного каяття від добровільної відмови від доведення кримінального правопорушення до кінця.

Тема 11. Співучасть у кримінальному правопорушенні

Поняття і значення співучасті в кримінальному правопорушенні, її об'єктивні та суб'єктивні ознаки. Види співучасників та їх визначення в КК України. Причетність до кримінального правопорушення. Види причетності: переховування, недонесення, потурання. Відповідальність за причетність до кримінального правопорушення. Форми співучасті. Вчинення кримінального правопорушення групою осіб, групою осіб за попередньою змовою, організованою групою та злочинною організацією. Підстави та межі відповідальності співучасників. Специфічні форми прояву співучасті.

Тема 12. Множинність кримінальних правопорушень

Поняття множинності кримінальних правопорушень. Соціальна та юридична характеристика множинності кримінальних правопорушень та її значення. Одиначне кримінальне правопорушення як структурний елементи множинності кримінальних правопорушень. Види одиначних кримінальних правопорушень: прості та ускладнені одиначні кримінальні правопорушення (триваючі, продовжувані та складні (складові) кримінальні правопорушення). Види множинності кримінальних правопорушень. Повторність кримінальних правопорушень. Сукупність кримінальних правопорушень. Рецидив кримінальних правопорушень. Їх значення для кваліфікації кримінального правопорушення і для призначення покарання.

Тема 13. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння

Поняття і види обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння, які передбачені іншими законодавчими актами (зокрема, Законом України «Про Національну поліцію») та розроблені в теорії кримінального права. Необхідна оборона та її умови правомірності. Уявна оборона та диференціація відповідальності при уявній обороні. Підстави і ознаки затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення. Підстави і ознаки крайньої необхідності, її відмінність від необхідної оборони і затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення. Фізичний або психічний примус. Виконання наказу або розпорядження. Діяння, пов'язане з ризиком. Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації. Виконання обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України.

Тема 14. Звільнення від кримінальної відповідальності

Поняття і значення звільнення від кримінальної відповідальності. Правові підстави, порядок та умови такого звільнення. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям. Поняття корупційних кримінальних правопорушень та їх види (примітка до ст. 45 КК України). Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із зміною обстановки. Звільнення від

кримінальної відповідальності внаслідок закінчення строків давності, розміри цих строків та їх обчислення.

Тема 15. Покарання та його види

Поняття та ознаки покарання за кримінальним правом. Відмінність від інших заходів державно-правового та громадського впливу. Кара як ознака покарання. Мета покарання. Система та види покарань. Класифікація (види) покарань. Основні та додаткові покарання. Характеристика окремих видів покарань за чинним кримінальним законодавством України. Штраф. Позбавлення військових, спеціальних звань, рангу або кваліфікаційного класу. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Громадські роботи. Виправні роботи. Службове обмеження для військовослужбовців. Конфіскація майна. Арешт. Обмеження волі. Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців. Позбавлення волі. Довічне позбавлення волі.

Тема 16. Призначення покарання

Загальні начала призначення покарання за кримінальним правом України. Загальна характеристика та значення для призначення покарання обставин, що пом'якшують чи обтяжують відповідальність. Призначення покарання за незакінчене кримінальне правопорушення та за кримінальне правопорушення, вчинений у співучасті. Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом. Призначення покарання за наявності обставин, що пом'якшують покарання, згідно ст. 69-1 КК України. Правила призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень і за сукупністю вироків. Правила складання покарань та зарахування строку попереднього ув'язнення. Обчислення строків покарання.

Тема 17. Звільнення від покарання та його відбування

Поняття та види звільнення від покарання та його відбування. Звільнення від відбування покарання за діяння, караність яких усунута законом (ч. 2 ст. 74 КК України). Звільнення від покарання особи, яка перестала бути суспільне небезпечною (ч. 4 ст. 74 КК України). Звільнення від відбування покарання з випробуванням. Обов'язки, які покладає суд на особу, звільнену від відбування покарання з випробуванням. Застосування додаткових покарань у разі звільнення від відбування покарання з випробуванням. Звільнення від відбування покарання з випробуванням вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до семи років. Звільнення від відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання. Заміна невідбутої частини покарання більш м'яким. Звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років. Звільнення від відбування покарання за хворобою. Звільнення від покарання на підставі закону України про амністію або Акта про помилування.

Тема 18. Судимість. Погашення і зняття судимості

Поняття та кримінально-правове значення судимості. Погашення та зняття судимості як форми припинення стану судимості та умови його застосування. Обчислення строків погашення судимості. Зняття судимості. Відмежування зняття судимості від погашення судимості.

Тема 19. Інші заходи кримінально-правового характеру

Поняття та види інших заходів кримінально-правового характеру. Відмінність від обмежувальних заходів. Поняття примусових заходів медичного характеру. Підстави тамета їх застосування. Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру. Види примусових заходів медичного характеру та критерії їх

призначення. Продовження, заміна або припинення примусових заходів медичного характеру. Примусове лікування осіб, які вчинили кримінальні правопорушення та мають хворобу, що становить небезпеку для життя інших осіб. Поняття та сутність спеціальної конфіскації. Випадки застосування спеціальної конфіскації.

Тема 20. Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб

Поняття та зміст заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб. Юридичні особи, до яких застосовуються заходи кримінально-правового характеру. Підстави для звільнення юридичної особи від застосування заходів кримінально-правового характеру. Види заходів кримінально-правового характеру, що застосовуються до юридичних осіб. Загальні правила застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру.

Тема 21. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх

Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх як прояв гуманізму кримінального законодавства України. Особливості призначення покарання неповнолітнім. Види покарань, які застосовуються до неповнолітніх. Призначення покарання. Звільнення від відбування покарання з випробуванням. Звільнення від кримінального покарання із застосуванням примусових заходів виховного характеру. Звільнення від кримінальної відповідальності та відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання. Погашення та зняття судимості.

Тема 21. Основні положення Загальної частини кримінального законодавства зарубіжних країн

Поняття порівняльного кримінального права. Наукова дискусія щодо типів правових сімей. Особливості романо-германської, англо-американської, мусульманської та далекосхідної правових сімей. Реформи кримінального законодавства, які здійснюються в останні десятиліття у деяких зарубіжних державах. Основні інститути Загальної та Особливої частин кримінального права зарубіжних країн. Значення класичної школи кримінального права, її вплив на кримінальне законодавство та на правозастосування. Виникнення антропологічної школи кримінального права та її подальша еволюція. Виникнення соціологічної школи кримінального права та її подальша еволюція. Міжнародна спілка криміналістів та її з'їзди. Формування змішаних (інтегрованих) напрямків в науці кримінального права.

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА

Тема 1. Поняття, система і значення Особливої частини кримінального права. Наукові основи кваліфікації кримінальних правопорушень

Поняття Особливої частини кримінального права та її значення. Співвідношення Загальної і Особливої частин кримінального права. Система Особливої частини кримінального законодавства України. Роль науки кримінального права в розкритті змісту норм Особливої частини кримінального права, вирішенні питань правильної кваліфікації. Поняття кваліфікації кримінальних правопорушень. Наукові основи кваліфікації кримінальних правопорушень. Склад кримінального правопорушення - правова модель і юридична підстава кваліфікації кримінальних правопорушень. Формула кваліфікації кримінальних правопорушень і формулювання звинувачення.

Тема 2. Злочини проти основ національної безпеки України

Поняття, загальна характеристика й види злочинів проти основ національної безпеки України. Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади. Посягання на територіальну цілісність і недоторканість України. Фінансування дій, вчинених з метою насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або захоплення державної влади, зміни меж території або державного кордону України. Державна зрада. Колабораційна діяльність. Пособництво державі-агресору. Посягання на життя державного чи громадського діяча. Диверсія. Шпигунство. Перешкоджання законній діяльності Збройних Сил України та інших військових формувань. Несанкціоноване поширення інформації про направлення, переміщення зброї, озброєння та бойових припасів в Україну, рух, переміщення або розміщення Збройних Сил України чи інших утворених відповідно до законів України військових формувань, вчинене в умовах воєнного або надзвичайного стану.

Тема 3. Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи

Поняття, загальна характеристика й види кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи. Життя як об'єкт кримінально-правової охорони. Поняття вбивства та його види. Доведення до самогубства. Погроза вбивством. Кримінальні правопорушення проти здоров'я особи. Здоров'я людини як об'єкт кримінально-правової охорони. Поняття й види тілесних ушкоджень. Ступінь тяжкості тілесних ушкоджень. Критерії для визначення тяжкості тілесних ушкоджень. Побої і мордування. Каткування. Домашнє насильство. Зараження венеричною хворобою. Незаконне проведення абортів або стерилізації. Незаконне розголошення лікарської таємниці. Кримінальні правопорушення, що стосуються безпеки життя чи здоров'я особи. Залишення в небезпеці. Ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані.

Тема 4. Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи

Поняття, загальна характеристика й види кримінальних правопорушень проти волі, честі та гідності особи. Насильницьке зникнення. Захоплення заручників. Торгівля людьми. Використання малолітньої дитини для заняття жебрацтвом. Примушування до шлюбу.

Тема 5. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканності особи

Поняття, загальна характеристика й види кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканності особи. Зґвалтування. Сексуальне насильство, відмінність цього кримінального правопорушення від зґвалтування. Примушування до вступу в статевий зв'язок. Статеві зносини з особою, яка не досягла шістнадцятирічного віку. Розбещення неповнолітніх. Домагання дитини для сексуальних цілей.

Тема 6. Кримінальні правопорушення проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини й громадянина

Поняття, загальна характеристика й види кримінальних правопорушень проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини й громадянина. Проблема місця норм, що передбачають відповідальність за посягання на виборчі, трудові та інші особисті права у системі Особливої частини кримінального права. Кримінальні правопорушення у сфері реалізації виборчих та інших політичних прав громадян. Перешкоджання здійсненню виборчого права або права брати участь у референдумі, роботі виборчої комісії або комісії з референдуму чи діяльності офіційного

спостерігача.Порушення рівноправності громадян залежно від їх расової, національної належності, релігійних переконань, інвалідності та за іншими ознаками. Кримінальні правопорушення у сфері реалізації особистих прав громадян. Порушення недоторканості житла громадян. Порушення права на отримання освіти. Порушення права на безоплатну медичну допомогу. Кримінальні правопорушення проти сім'ї. Ухилення від сплати аліментів на утримання дітей. Кримінальні правопорушення у сфері реалізації права на працю. Грубе порушення законодавства про працю. Грубе порушення угоди про працю. Кримінальні правопорушення проти релігії. Пошкодження релігійних споруд чи культових будинків. Посягання на здоров'я людей під приводом проповідування релігійних віровчень чи виконання релігійних обрядів.

Тема 7. Кримінальні правопорушення проти власності

Поняття, загальна характеристика й види кримінальних правопорушень проти власності. Об'єкт і предмет кримінальних правопорушень проти власності. Корисливі кримінальні правопорушення проти власності з ознаками викрадення. Крадіжка, поняття й ознаки. Кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки. Відмежування від суміжних кримінальних правопорушень. Грабіж. Розбій. Вимагання. Шахрайство. Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем. Викрадення води, електричної або теплової енергії шляхом її самовільного використання. Корисливі кримінальні правопорушення проти власності без ознак викрадення. Самовільне зайняття земельної ділянки та самовільне будівництво.

Тема 8. Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності

Поняття, загальна характеристика й види кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності. Протидія законній господарській діяльності. Незаконна діяльність з організації або проведення азартних ігор, лотерей. Порушення порядку здійснення заготівлі металобрухту та операцій з металобрухтом. Доведення до банкрутства. Шахрайство з фінансовими ресурсами. Кримінальні правопорушення у сфері промислового виробництва. Умисне введення в обіг на ринку України (випуск на ринок України) небезпечної продукції. Кримінальні правопорушення у сфері фінансової діяльності. Ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів). Кримінальні правопорушення у сфері економічних інтересів держави. Виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою використання при продажу товарів, збуту або збут підроблених грошей, державних цінних паперів, що існують у паперовій формі, білетів державної лотереї, марок акцизного податку чи голографічних захисних елементів. Контрабанда. Незаконне використання з метою отримання прибутку гуманітарної допомоги, благодійних пожертв або безоплатної допомоги. Легалізація (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом. Кримінальні правопорушення у сфері приватизації. Кримінальні правопорушення у сфері вільного здійснення господарської діяльності. Значення правильної кваліфікації господарських кримінальних правопорушень у діяльності органів Національної поліції.

Тема 9. Кримінальні правопорушення проти довкілля

Поняття, загальна характеристика й види кримінальних правопорушень проти довкілля. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку екологічної безпеки. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку раціонального використання водних об'єктів атмосферного повітря. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку використання землі та її надр. Незаконне видобування, збут, придбання, передача, пересилання, перевезення, переробка бурштину.

Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку використання рослинного світу. Незаконна порубка або незаконне перевезення, зберігання, збут лісу. Порухення законодавства про захист рослин. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку використання тваринного світу. Незаконне полювання. Незаконне заняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку використання територій, взятих під охорону держави, та об'єктів природно-заповідного фонду. Умисне знищення або пошкодження територій, взятих під охорону держави, та об'єктів природно-заповідного фонду.

Тема 10. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки

Поняття, загальна характеристика й види кримінальних правопорушень проти громадської безпеки. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки, які вчинені з метою залякування населення і органів влади. Терористичний акт. Фінансування тероризму. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки, які вчинені з використанням організованих форм посягань. Створення, керівництво злочинною спільнотою або злочинною організацією, а також участь у ній. Організація, сприяння у проведенні або участі у злочинному зібранні (сходці). Звернення за застосуванням злочинного впливу. Встановлення або поширення злочинного впливу. Бандитизм. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки, які вчинені з порушенням правил поведінки із загально-небезпечними речовинами, матеріалами та предметами. Викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем. Незаконне поведіння зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами. Незаконне виготовлення, переробка чи ремонт вогнепальної зброї або фальсифікація, незаконне видалення чи зміна її маркування, або незаконне виготовлення бойових припасів, вибухових речовин чи вибухових пристроїв. Об'єктивна сторона цього кримінального правопорушення. Умисне знищення або пошкодження об'єктів житлово-комунального господарства.

Тема 11. Кримінальні правопорушення проти безпеки виробництва

Поняття, загальна характеристика й види кримінальних правопорушень проти безпеки виробництва. Кримінальні правопорушення, що порушують встановлені умови охорони праці. Порухення вимог законодавства про охорону праці. Порухення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпечкою. Кримінальні правопорушення, що становлять підвищену небезпечку виробництва. Порухення правил безпеки на вибухонебезпечних підприємствах або у вибухонебезпечних цехах. Порухення правил ядерної або радіаційної безпеки. Порухення правил, що стосуються безпечного використання промислової продукції або безпечної експлуатації будівель і споруд.

Тема 12. Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту

Поняття, загальна характеристика й види кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку водіння транспорту. Порухення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами. Порухення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами в стані сп'яніння. Незаконне заволодіння транспортним засобом. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку забезпечення функціонування транспорту. Випуск в експлуатацію технічно-

несправних транспортних засобів або інше порушення їх експлуатації. Порушення чинних на транспорті правил. Знищення, підробка або заміна номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу. Пошкодження об'єктів магістральних або промислових нафто-, газо- конденсатопроводів та нафтопродуктопроводів.

Тема 13. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності

Поняття, загальна характеристика й види кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку. Групове порушення громадського порядку. Масові заворушення. Хуліганство. Кримінальні правопорушення проти моральності. Наруга над могилою, іншим місцем поховання або над тілом померлого. Ввезення, виготовлення або розповсюдження творів, що пропагують культ насильства і жорстокості, расову, національну чи релігійну нетерпимість та дискримінацію. Ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів. Сутенерство або втягнення особи в заняття проституцією. Втягнення неповнолітніх у протиправну діяльність. Проведення видовищного заходу сексуального характеру за участю неповнолітньої особи.

Тема 14. Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення

Поняття, загальна характеристика й види кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів. Предмет цих кримінальних правопорушень. Зміст відповідних заохочувальних норм. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів. Відмінність цього кримінального правопорушення від діяння, передбаченого ст. 309 КК України. Викрадення, привласнення, вимагання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів чи заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем. Поняття посівів або вирощування снотворного маку чи конопель. Незаконне введення в організм наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів. Схиляння до вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів. Порушення санітарних правил і норм щодо запобігання інфекційним хворобам та масовим отруєнням.

Тема 15. Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації

Поняття, загальна характеристика й види кримінальних правопорушень у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку зберігання таємниці чи конфіденційної інформації. Розголошення державної таємниці. Передача або збирання відомостей, що становлять службову інформацію, зібрану у процесі оперативно-розшукової, контррозвідувальної діяльності, у сфері оборони країни. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку перетинання державного кордону, міжнародних польотів та порядку здійснення міжнародних передач товарів. Незаконне переправлення осіб через державний кордон України. Порушення порядку в'їзду на тимчасово окуповану територію України та виїзду з неї. Незаконне перетинання державного кордону України. Порушення порядку здійснення міжнародних передач товарів, що підлягають державному експертному контролю. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку формування Збройних сил

України. Ухилення від призову на строкову військову службу, військову службу за призовом осіб офіцерського складу. Ухилення від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період, на військову службу за призовом осіб із числа резервістів в особливий період. Ухилення від військового обліку або навчальних (спеціальних) зборів.

Тема 16. Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та кримінальні правопорушення проти журналістів

Поняття, загальна характеристика й види кримінальних правопорушень проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян, та кримінальних правопорушень проти журналістів. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування, громадських формувань, окремих громадян, пов'язані з незаконним впливом на її суб'єктів чи з перешкоджанням їх діяльності. Опір представникові влади, працівникові правоохоронного органу, державному виконавцю, приватному виконавцю, члену громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовцеві, уповноваженій особі Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Втручання у діяльність працівника правоохоронного органу, судового експерта, працівника державної виконавчої служби, приватного виконавця. Погроза або насильство щодо працівника правоохоронного органу. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку використання спеціальних предметів, що використовуються органами влади. Викрадення, привласнення, вимагання документів, штампів, печаток, заволодіння ними шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем або їх пошкодження. Підроблення документів, печаток, штампів та бланків, збут чи використання підроблених документів, печаток, штампів та бланків. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування та об'єднань громадян, не пов'язані з незаконним впливом на її суб'єктів. Підкуп працівника підприємства, установи чи організації. Примушування до виконання чи невиконання цивільно-правових зобов'язань. Самоправство. Кримінальні правопорушення проти журналістів.

Тема 17. Кримінальні правопорушення у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мережі мереж електрозв'язку

Поняття, загальна характеристика й види кримінальних правопорушень у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку. Несанкціоноване втручання в роботу електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку. Створення з метою використання, розповсюдження або збуту шкідливих програмних чи технічних засобів, а також їх розповсюдження або збут. Несанкціоновані збут або розповсюдження інформації з обмеженим доступом, яка зберігається в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або на носіях такої інформації, вчинені особою, яка має право доступу до неї. Перешкоджання роботі електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку шляхом масового розповсюдження повідомлень електрозв'язку.

Тема 18. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг

Поняття, загальна характеристика й види кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Поняття неправомірної вигоди. Суб'єкти кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Поняття службової особи, що дається у примітці до ст. 364 КК України. Істотна шкода та тяжкі наслідки в окремих складах кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Зловживання владою або службовим становищем. Перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу. Службове підроблення. Декларування недостовірної інформації. Неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Службова недбалість. Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою. Незаконне збагачення. Пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі. Провокація підкупу.

Тема 19. Кримінальні правопорушення проти правосуддя

органів розслідування, прокуратури і суду. Завідомо незаконні затримання, привід, домашній арешт або тримання під вартою. Притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності. Кримінальні правопорушення проти інтересів всебічного, повного й неупередженого розслідування і судового розгляду кримінальних справ. Примушування давати показання. Введення в оману суду або іншого уповноваженого органу. Перешкоджання з'явленню свідка, потерпілого, експерта, спеціаліста, примушування їх до відмови від давання показань чи висновку. Кримінальні правопорушення проти інтересів своєчасного присікання та розкриття кримінальних правопорушень. Розголошення даних оперативно-розшукової діяльності, досудового розслідування. Приховування злочину. Кримінальні правопорушення проти інтересів забезпечення неухильного виконання судових рішень. Ухилення від покарання, не пов'язаного з позбавленням волі. Втеча з місця позбавлення волі або з-під варти. Невиконання обмежувальних заходів, обмежувальних приписів або непроходження програми для кривдників. Представництво в суді без повноважень.

Тема 20. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення)

Поняття, загальна характеристика й види військових кримінальних правопорушень. Відмежування військового кримінального правопорушення від дисциплінарного проступку. Непокора. Невиконання наказу. Опір начальникові або примушування його до порушення службових обов'язків. Погроза або насильство щодо начальника. Порушення статутних правил взаємовідносин між військовослужбовцями за відсутності відносин підлеглості. Дезертирство. Порушення статутних правил вартової служби чи патрулювання. Бездіяльність військової влади. Перевищення військовою службовою особою влади чи службових повноважень. Самовільне залишення поля бою або відмова діяти зброєю. Мародерство. Незаконне використання символіки Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала та зловживання нею.

Тема 21. Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку

Поняття, загальна характеристика й види кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. Кримінальні правопорушення проти миру й безпеки людства. Пропаганда війни. Планування, підготовка, розв'язування та ведення агресивної війни. Геноцид. Екоцид. Найманство. Піратство. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку, що забезпечують дотримання міжнародних договорів та конвенцій. Порушення законів та звичаїв війни. Застосування зброї масового знищення. Кримінальні правопорушення проти осіб та установ, що мають міжнародний захист. Виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, глорифікація її учасників. Планування, підготовка, розв'язування та ведення агресивної війни.

Тема 22. Основні положення Особливої частини кримінального законодавства зарубіжних країн

Загальна характеристика Особливої частини кримінального права зарубіжних країн. Особливості кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи, проти власності, у сфері господарської діяльності, проти громадської безпеки в кримінальному законодавстві зарубіжних країн. Кримінальне законодавство Франції, ФРН, Іспанії, Польщі, Великобританії, США, Австралії.

КРИМІНАЛІСТИКА

Тема 1. Загальні положення науки криміналістики

Предмет криміналістики. Розвиток наукових уявлень про предмет криміналістики. Закономірності об'єктивної дійсності, що вивчаються криміналістикою.

Функції та завдання криміналістики на сучасному етапі розвитку суспільства. Загальні, спеціальні та конкретні завдання криміналістики. Роль криміналістики у запобіганні кримінальних правопорушень.

Система криміналістики. Загальна теорія, окремі криміналістичні теорії і вчення. Мова криміналістики, її становлення і розвиток. Криміналістична техніка, тактика і методика розслідування кримінальних правопорушень.

Криміналістика у системі інших наук і її значення в забезпеченні практичної діяльності у протидії кримінальним правопорушенням. Використання положень філософії, логіки, психології, етики та інших суспільних наук у розвитку криміналістичної теорії, розробці засобів і методів слідчої діяльності. Співвідношення криміналістики і природничо-технічних наук. Роль криміналістики в забезпеченні застосування досягнень науково-технічного прогресу в діяльності у протидії кримінальним правопорушенням. Використання криміналістичних знань, засобів і методів у інших галузях людської діяльності.

Тема 2. Методологічні засади криміналістики

Поняття та зміст методології криміналістики. Теорія відображення як методологічна основа формування криміналістичних знань і розробки прийомів та засобів роботи з доказами. Специфіка слідчого пізнання. Функції методології.

Поняття методів криміналістики, їх характеристика. Діалектичний метод пізнання. Використання загальнонаукових методів у криміналістиці. Спеціальні

методи криміналістики, їх формування і система. Критерії допустимості спеціальних методів криміналістики в кримінальному судочинстві.

Узагальнення слідчої, судової і експертної практики, як джерело розробки криміналістичних засобів, прийомів і методів. Співвідношення методів криміналістики та методів практичної діяльності в розслідуванні кримінальних правопорушень.

Тема 3. Криміналістична ідентифікація і діагностика

Поняття і наукові засади криміналістичної ідентифікації, її значення у слідчій, експертній і судовій діяльності. Завдання криміналістичної ідентифікації. Ознаки криміналістичної ідентифікації.

Види та форми криміналістичної ідентифікації. Ідентифікаційні ознаки і властивості, їх класифікація. Об'єкти і суб'єкти криміналістичної ідентифікації.

Особливості ідентифікації особи в умовах воєнного стану.

Стадії криміналістичної ідентифікації. Методика ідентифікаційних досліджень. Застосування математичних і кібернетичних методів у ідентифікаційних дослідженнях.

Поняття та сутність встановлення групової належності. Об'єкти групофікації. Групофікація як самостійний метод дослідження. Встановлення групової належності як стадія ідентифікації.

Поняття і сутність криміналістичної діагностики. Наукові засади криміналістичної діагностики. Діагностичні завдання та методика їх вирішення. Форми криміналістичної діагностики. Структура процесу криміналістичної діагностики. Значення криміналістичної діагностики для розслідування кримінальних правопорушень.

Тема 4. Загальні положення криміналістичної техніки

Поняття, завдання і система криміналістичної техніки. Джерела формування та розвитку криміналістичної техніки. Завдання криміналістичної техніки. Класифікація криміналістичних засобів і методів.

Суб'єкти, принципи та правові підстави застосування криміналістичної техніки. Спеціальні технічні засоби криміналістики. Класифікація засобів криміналістичної техніки. Методи криміналістичної техніки. Класифікація техніко-криміналістичних методів.

Критерії допустимості використання технічних засобів і методів роботи з доказами у кримінальному судочинстві. Доказове значення результатів застосування криміналістичної техніки.

Тема 5. Криміналістична фотографія і відеозйомка

Поняття криміналістичної фотографії. Завдання криміналістичної фотографії. Система криміналістичної фотографії. Поняття судово-оперативної (фіксуючої) фотографії. Типові об'єкти судово-оперативної фотографії. Поняття судово-експертної (дослідницької) фотографії. Типові об'єкти судово-експертної фотографії.

Прийоми судово-оперативної фотографії. Орієнтуюча зйомка. Оглядова зйомка. Вузлова зйомка. Детальна зйомка. Методи судово-оперативної (фіксуючої) фотографії. Панорамна фотозйомка. Впізнавальна (сигналетична) фотозйомка. Вимірювальна (масштабна) зйомка. Стереоскопічна зйомка. Макрозйомка. Телезйомка. Репродукційна фотозйомка.

Методи судово-дослідницької фотографії: мікрофотозйомка; порівняльна зйомка; контрастуюча зйомка; кольороподільна зйомка; зйомка в інфрачервоних

променях; зйомка в ультрафіолетових променях; зйомка в рентгенівських променях; високошвидкісна зйомка.

Прийоми та методи криміналістичного відеозапису. Переваги відеозапису у розслідуванні кримінальних правопорушень. Використання традиційних прийомів судово-оперативної (фіксуючої) фотографії на місці події (орієнтуючої, оглядової, вузлової і детальної) під час відеозапису. Зйомка декількома відеокамерами, зйомка прийомами обходу та зйомка різноманітними планами.

Тема 6. Криміналістичне дослідження слідів (трасологія, дактилоскопія)

Поняття трасології, її система та наукові засади. Предмет трасології. Загальне завдання трасології. Спеціальні завдання трасології.

Поняття слідів у трасології та їх класифікація. Сліди у широкому та вузькому значеннях. Механізм слідоутворення. Елементи механізму слідоутворення.

Поняття і характеристика слідів ніг і взуття. Класифікація слідів ніг і взуття. Одиночний слід та доріжка слідів. Вимірювання сліду босої ноги. Вимірювання сліду взуття. Ознаки сліду взуття. Ознаки (елементи) доріжки слідів.

Характеристика слідів знарядь злочину і інструментів. Поняття знаряддя злочину. Класифікація знарядь злочину та інструментів. Поняття слідів знарядь злочину. Класифікація слідів механічного впливу знарядь злочину. Встановлення факту впливу на пломбу.

Характеристика слідів транспортних засобів. Поняття та класифікація транспортних засобів. Поняття слідів транспортних засобів. Класифікація слідів транспортних засобів. Встановлення конкретного транспортного засобу за слідами шин. Способи фіксації слідів транспортних засобів.

Характеристика слідів рук людини. Значення слідів рук у криміналістиці. Будова шкіри на долонній поверхні рук людини. Властивості папілярних візерунків. Типи папілярних візерунків. Загальні і окремі ознаки папілярних візерунків.

Виявлення і фіксація слідів рук людини. Методи виявлення потожирових слідів рук: оптичні (візуальні), фізичні, хімічні та фізико-хімічні. Прийоми оптичного методу виявлення потожирових слідів рук: освітлення і огляд поверхні під певним кутом (під косопадаючим освітленням); огляд прозорих предметів на просвіт; застосування різних світлофільтрів; опромінення ультрафіолетовими і інфрачервоними променями. Обробка слідоносіїв дактилоскопічними порошками. Застосування фізичних проявників.

Вилучення слідів рук людини. Копіювання слідів рук. Пакування об'єктів зі слідами рук.

Тема 7. Криміналістичне дослідження матеріалів, речовин та виробів

Загальні положення криміналістичного дослідження матеріалів, речовин та виробів як галузі криміналістичної техніки. Елементи матеріальної обстановки як джерело криміналістичної значущої інформації. Можливості криміналістичного дослідження елементів матеріальної обстановки. Поняття та класифікація мікрооб'єктів. Можливості дослідження мікрооб'єктів. Основні правила роботи з мікрооб'єктами: виявлення, фіксація, вилучення, пакування. Предмет і завдання криміналістичної експертизи матеріалів, речовин та виробів. Класифікація об'єктів експертизи матеріалів, речовин та виробів. Підготовка об'єктів для проведення експертизи матеріалів, речовин та виробів.

Загальні положення криміналістичного дослідження наркотичних засобів: предмет, об'єкти, правила роботи з наркотичними засобами.

Загальні положення криміналістичного дослідження лакофарбових матеріалів, покриттів та виробів: предмет, об'єкти, правила роботи.

Загальні положення криміналістичного дослідження паливно-мастильних матеріалів: предмет, об'єкти, правила роботи.

Загальні положення криміналістичного дослідження об'єктів біологічного походження: предмет, об'єкти, правила роботи.

Встановлення походження металевих та пластмасових об'єктів – можливих залишків артилерійських боєприпасів, ракет, в місцях ураження (руйнування) об'єктів цивільної інфраструктури.

Тема 8. Криміналістичне дослідження зброї, боєприпасів, вибухових речовин і пристроїв та слідів їх застосування (зброєзнавство)

Поняття, об'єкти і завдання судової балістики. Наукові основи судової балістики.

Вогнепальна зброя та бойові припаси: поняття, будова, класифікація. Конструктивні ознаки вогнепальної зброї.

Сліди застосування вогнепальної зброї та механізм їх утворення. Сліди від частин зброї на патронах, стріляних гільзах, кулях, клейтухах-контейнерах, шроті, картечі. Сліди пострілу на перешкодах.

Огляд вогнепальної зброї, бойових припасів та слідів їх застосування. Завдання огляду місця події, де при вчиненні кримінального правопорушення застосовувалась вогнепальна зброя. Дані що зазначаються в протоколі огляду щодо вогнепальної зброї, бойових припасів або їх елементів та слідів пострілу на перешкодах. Вилучення вогнепальної зброї, бойових припасів, їх частин та елементів, а також предметів зі слідами їх застосування.

Алгоритм виявлення, огляду та фіксації слідів на місці встановлення (спрацювання) інженерних бойових припасів (протитанкових, протипіхотних мін), саморобних вибухових пристроїв, виготовлених та встановлених в терористичних цілях.

Можливості судово-балістичної експертизи. Ідентифікаційні судово-балістичні експертизи. Неідентифікаційні судово-балістичні експертизи.

Поняття холодної зброї, її класифікація та будова. Клинка холодна зброя. Неклинкова (ударно-дробильна) холодна зброя. Комбінована холодна зброя. Метальна холодна зброя.

Особливості огляду холодної зброї та слідів її застосування. Опис холодної зброї та конструктивно схожих з нею виробів в протоколі слідчої (розшукової) дії. Упаковка холодної зброї.

Тема 9. Криміналістичне дослідження документів (документознавство)

Поняття та система криміналістичного дослідження документів. Поняття документа. Класифікація документів у криміналістиці. Криміналістичне почеркознавство (криміналістичне дослідження почерку). Криміналістичне авторознавство (криміналістична ідентифікація автора тексту). Техніко-криміналістичне дослідження документів.

Система ідентифікаційних ознак почерку. Загальні ознаки почерку. Окремі ознаки почерку.

Поняття судово-почеркознавчої експертизи. Предмет, об'єкти, завдання судово-почеркознавчої експертизи. Формулювання завдань експерту.

Поняття та сутність криміналістичного авторознавства. Завдання, які вирішують авторознавчі дослідження письмової мови. Об'єкт лінгвістичного дослідження. Вимоги до якості та обсягу порівняльних зразків. Стадії експертного авторознавчого дослідження.

Поняття техніко-криміналістичного дослідження документів. Предмет, завдання та об'єкти техніко-криміналістичного дослідження документів. Види технічної експертизи документів. Експертиза реквізитів документів. Експертиза матеріалів документів.

Види підроблення документів та методи їх дослідження. Інтелектуальне підроблення документів. Матеріальне підроблення документів. Способи повного підроблення документів. Способи часткового підроблення документів.

Підготовка матеріалів для технічної експертизи документів. Правила поводження з документами-речовими доказами. Пакування матеріалів на експертне дослідження.

Тема 10. Ідентифікація особи за ознаками зовнішності (габітоскопія)

Поняття криміналістичної габітоскопії. Поняття, значення та наукові основи ідентифікації людини за ознаками зовнішності. Предмет габітоскопії. Поняття зовнішнього вигляду людини. Властивості зовнішнього вигляду людини. Види ідентифікації людини за ознаками зовнішності.

Поняття ознаки зовнішності. Криміналістична класифікація ознак зовнішності людини. Власні ознаки зовнішності: загальнофізичні, анатомічні, функціональні (динамічні). Особливі помітні ознаки (прикмети). Супутні ознаки зовнішності людини.

Використання ознак зовнішності людини у розслідуванні кримінальних правопорушень. Джерела одержання відомостей про ознаки зовнішності людини.

Опис зовнішності людини за методом «словесного портрета». Поняття словесного портрета. Основні правила опису ознак зовнішності за методом словесного портрета.

Можливості фотопортретної експертизи. Об'єкти фотопортретної експертизи. Види фотопортретної експертизи.

Особливості ідентифікації особи в умовах воєнного стану.

Тема 11. Криміналістичне дослідження звукових слідів (фоноскопія)

Можливості і завдання використання засобів та методів акустики у практиці протидії кримінальним правопорушенням. Наукові засади криміналістичного дослідження звукових слідів. Завдання, об'єкти та суб'єкти фоноскопичного дослідження. Суб'єкт фоноскопичних досліджень.

Ідентифікація особи за голосом (фоноскопична експертиза): сутність, коло питань, що вирішуються (включаючи діагностичні), особливості підготовки матеріалів для призначення експертизи. Етапи і методи фоноскопичного дослідження. Аудитивний аналіз голосу і мовлення. Лінгвістичний аналіз мовлення. Інструментальний акустичний аналіз фонограм.

Експертиза засобів і матеріалів звуко-відеозапису: сутність, характеристика ідентифікаційних і діагностичних питань, що вирішуються нею, підготовка матеріалів для проведення.

Використання можливостей фоноскопичних досліджень під час розслідування кримінальних проваджень за фактами вчинення воєнних кримінальних правопорушень.

Оцінка результатів криміналістичного дослідження звукових слідів та їх використання у розслідуванні кримінальних правопорушень.

Тема 12. Криміналістичне дослідження слідів запаху (одорологія)

Поняття і наукові засади криміналістичної одорології. Завдання і можливості використання запахових слідів людини у розслідуванні кримінальних правопорушень. Поняття, властивості та класифікація слідів запаху.

Використання одорологічної інформації під час розслідування кримінальних правопорушень. Значення запахових слідів для розслідування кримінальних правопорушень. Засоби та методи консервації запаху людини. Застосування службово-розшукових собак для розшуку і встановлення підозрюваних.

Перспективи розвитку судової одорології. Проблеми одорологічної експертизи.

Тема 13. Інформаційно-довідкове забезпечення розслідування кримінальних правопорушень (кримінальна реєстрація)

Кримінальна реєстрація: поняття, джерела, форми накопичення інформації та види криміналістичних обліків. Поняття інформаційно-довідкового забезпечення розслідування кримінальних правопорушень. Поняття криміналістичних обліків. Джерела формування криміналістичних обліків. Форми концентрації інформації у криміналістичних обліках. Види криміналістичних обліків.

Особливості функціонування криміналістичних обліків. Рівні криміналістичних обліків експертної служби. Призначення оперативно-пошукових колекцій. Формування оперативно-пошукових колекцій. Призначення інформаційно-довідкових колекцій. Формування інформаційно-довідкових колекцій.

Допоміжні інформаційні системи, що використовуються правоохоронними органами.

Тема 14. Загальні положення криміналістичної тактики

Предмет, завдання, джерела та засоби криміналістичної тактики. Структура криміналістичної тактики. Роль криміналістичної тактики в розслідуванні і попередженні кримінальних правопорушень.

Тактика слідчих (розшукових) дій. Поняття та класифікація слідчих (розшукових) дій. Стадії слідчих (розшукових) дій.

Поняття та сутність тактичних прийомів, тактичних комбінацій, тактичних операцій. Вимоги до тактичних прийомів. Джерела тактичних прийомів. Класифікація тактичних прийомів. Основні види тактичних комбінацій.

Поняття та зміст слідчої ситуації, тактичного рішення слідчого, тактичного ризику. Чинники, що впливають на формування слідчої ситуації. Класифікація слідчих ситуацій. Процес прийняття тактичного рішення. Умови, що визначають прийняття і реалізацію тактичних рішень.

Тема 15. Криміналістична версія. Організація та планування розслідування

Поняття, значення і сутність криміналістичної версії, класифікація криміналістичних версій. Вимоги до криміналістичної версії.

Стадії, методи побудови та перевірки версій. Отримання вихідної інформації. Формування версій. Перевірка криміналістичних версій.

Зміст організації розслідування, його принципи та рівні реалізації. Завдання організації розслідування кримінальних правопорушень.

Зміст планування розслідування, вимоги до різних видів планів. Завдання планування розслідування. Принципи планування розслідування. Рівні планування розслідування. Допоміжні документи, які полегшують планування і облік проведеної роботи.

Тема 16. Тактика огляду

Поняття, завдання та принципи огляду.

Види огляду, їх характеристика. Огляд місця події. Огляд місцевості, приміщення, речей і документів. Огляд житла чи іншого володіння особи. Огляд трупа. Огляд тіла живої людини (освідування особи). Огляд інших об'єктів, що визначаються у криміналістичних джерелах.

Загальні засади проведення огляду. Фактична підстава проведення огляду. Правова підстава проведення огляду. Проведення огляду у нічний час.

Огляд місця події. Етапи, стадії та методи огляду місця події. Підготовчий етап огляду місця події. Робочий етап огляду місця події. Заключний етап огляду місця події.

Фіксація ходу і результатів огляду. Тактичні правила складання описової частини протоколу огляду. Додатки до протоколу огляду.

Особливості огляду трупа. Участь судового медика при огляді трупа. Значення і використання даних огляду трупа для встановлення особи загиблого та з'ясування інших обставин розслідуваного кримінального провадження. Ексгумація трупа.

Мета і правила огляду речей та документів. Особливості проведення огляду документів. Правила вилучення документів під час огляду.

Питання, що вирішуються при огляді приміщень і ділянок місцевості.

Поняття та сутність освідування. Мета і правила освідування. Умови допустимості проведення освідування.

Організаційно-тактичні аспекти проведення огляду при особливому режимі досудового розслідування.

Тема 17. Тактика обшуку

Поняття, завдання, види обшуку. Мета проведення обшуку. Правові та фактичні підстави проведення обшуку.

Підготовка до проведення обшуку. План проведення обшуку. Об'єкти пошуку. Об'єкти обшуку. Час проведення обшуку. Учасники обшуку. Технічні засоби пошуку.

Етапи та тактичні особливості проведення обшуку. Попередній етап. Оглядовий етап. Детальний етап. Тактичні прийоми обшуку. Психологічні та етичні засади проведення обшуку.

Особливості тактики обшуку в приміщенні і на місцевості. Види тайників і прийоми їх виявлення. Особистий обшук.

Фіксація результатів обшуку. Застосування фотозйомки та відеозапису під час обшуку.

Організаційно-тактичні аспекти проведення обшуку при особливому режимі досудового розслідування.

Тема 18. Тактика допиту

Поняття, сутність, значення, види та принципи допиту. Предмет допиту. Первинний і додатковий допит. Активність і наступальність допиту. Поняття і межі допустимості психологічного впливу на допитуваного. Етика допиту.

Поняття, сутність та завдання одночасного допиту двох чи більше вже допитаних осіб.

Підготовка до допиту. Збирання вихідних даних. Тактичне забезпечення допиту. Вибір часу і місця допиту. Визначення способу виклику на допит. Технічне забезпечення допиту. План допиту.

Загальні положення тактики допиту. Стадії робочого етапу допиту. Встановлення психологічного контакту. Прийоми встановлення психологічного контакту з допитуваним. Вільна розповідь. Постановка запитань. Ознайомлення допитуваного з протоколом і записом показань. Вибір тактики допиту.

Тактика допиту постраждалих внаслідок воєнних кримінальних правопорушень.

Фіксація ходу та результатів допиту. Протокол допиту. Фіксація допиту за допомогою технічних засобів.

Тема 19. Тактика пред'явлення для впізнання

Поняття, мета, сутність та види пред'явлення для впізнання. Впізнання об'єкта в умовах безпосереднього візуального та аудіоспостереження. Впізнання особи в умовах поза візуального та аудіоспостереження. Впізнання особи за фотознімками, матеріалами відеозапису. Проведення впізнання у режимі відеоконференції при трансляції з іншого приміщення. Впізнання об'єкта за зовнішніми ознаками. Впізнання особи за голосом. Впізнання особи за ходом.

Підстави та умови пред'явлення для впізнання.

Підготовка до пред'явлення для впізнання. Попередній допит суб'єкта впізнання. Підбір об'єктів, серед яких необхідно провести впізнання. Визначення місця і умов пред'явлення для впізнання. Визначення кола та процесуального статусу учасників пред'явлення для впізнання. Науково-технічні засоби, що використовуються під час проведення впізнання.

Особливості організації робочого етапу окремих видів пред'явлення для впізнання. Впізнання особи. Пред'явлення трупа для впізнання. Пред'явлення речей для впізнання.

Особливості організації та проведення пред'явлення для впізнання в умовах воєнного стану.

Фіксація ходу та результатів пред'явлення для впізнання. Додатки до протоколу впізнання.

Тема 20. Тактика слідчого експерименту

Поняття, зміст та мета слідчого експерименту. Умови проведення слідчого експерименту. Учасники слідчого експерименту. Повторний експеримент. Додатковий експеримент.

Підготовка до слідчого експерименту. Визначення мети, виду і конкретних завдань слідчого експерименту. Повторний допит особи, показання якої будуть перевірятися. Визначення змісту та умов проведення експерименту. Забезпечення кримінальної процесуальної можливості проведення слідчого експерименту. Визначення кола осіб учасників експерименту. Визначення та підготовка необхідних

техніко-криміналістичних та спеціальних засобів, транспорту для проведення слідчого експерименту.

Види слідчого експерименту та загальні тактичні положення його проведення.

Фіксація ходу і результатів слідчого експерименту. Фіксація слідчого експерименту за допомогою фотозйомки, відеозйомки, звукозапису.

Тема 21. Тактика використання спеціальних знань під час досудового розслідування

Поняття судової експертизи. Підготовка до проведення експертизи. Визначення виду, мети і об'єму дослідження. Формулювання експертного завдання. Особливості призначення додаткової, повторної, комісійної і комплексної експертиз. Вибір експерта (експертного закладу). Особливості проведення експертизи поза експертним закладом. Оцінка висновку експерта та використання отриманих даних у розслідуванні та запобіганні кримінальних правопорушень.

Поняття та види зразків для порівняльного дослідження. Умови вилучення зразків та зберігання. Критерії їх допустимості. Примусове отримання зразків. Процесуальне оформлення вилучення зразків. Особливості вилучення зразків.

Типові криміналістичні експертизи, що призначаються при розслідуванні воєнних злочинів під час вторгнення РФ в Україну.

Тема 22. Загальні положення криміналістичної методики

Поняття та сутність криміналістичної методики. Криміналістична методика як розділ науки. Принципи криміналістичної методики. Джерела формування й розвитку криміналістичної методики.

Класифікація та структура окремих методик розслідування кримінальних правопорушень. Етапи розслідування та їх характеристика.

Поняття та зміст криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень. Практична значущість криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень. Виявлення кореляційних зв'язків елементів криміналістичної характеристики певного виду кримінальних правопорушень як умова її інформаційного і методичного значення для розслідування кримінальних правопорушень.

Тема 23. Розслідування кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи

Криміналістична характеристика вбивств та заподіяння тілесних ушкоджень. Спосіб учинення. Спосіб приховування. Час та місце вчинення. Типова «слідова картина». Особа злочинця. Особа потерпілого.

Початковий етап розслідування вбивств та заподіяння тілесних ушкоджень. Завдання розслідування. Типові слідчі ситуації початкового етапу розслідування. Система першочергових слідчих (розшукових) дій та інших заходів. Типові версії під час розслідування вбивств та заподіяння тілесних ушкоджень.

Проведення окремих слідчих (розшукових) дій під час розслідування вбивств та заподіяння тілесних ушкоджень. Огляд місця події і трупа. Допит свідків та потерпілих. Допит підозрюваних. Призначення судових експертиз.

Тема 24. Розслідування кримінальних правопорушень проти власності

Криміналістична характеристика крадіжок, грабежів та розбоїв. Спосіб учинення. Типова «слідова картина». Особа злочинця. Особа потерпілого. Типовий час учинення.

Початковий етап розслідування крадіжок, грабежів та розбоїв. Завдання розслідування. Типові слідчі ситуації початкового етапу розслідування. Система першочергових слідчих (розшукових) дій та інших заходів. Типові версії під час розслідування крадіжок, грабежів та розбоїв.

Проведення окремих слідчих (розшукових) дій під час розслідування крадіжок, грабежів та розбоїв. Огляд місця події. Допит потерпілих. Допит підозрюваних. Призначення судових експертиз.

Тема 25. Розслідування кримінальних правопорушень проти статевої свободи і статевої недоторканості особи

Криміналістична характеристика зґвалтувань. Спосіб учинення зґвалтування. Місце вчинення зґвалтування. Типова «слідова картина». Особа злочинця. Особа потерпілого.

Початковий етап розслідування зґвалтувань. Завдання розслідування. Типові слідчі ситуації початкового етапу розслідування. Система першочергових слідчих (розшукових) дій та інших заходів. Типові версії під час розслідування зґвалтування.

Проведення окремих слідчих (розшукових) дій під час розслідування зґвалтувань. Огляд місця події. Допит потерпілих. Допит підозрюваних. Призначення судових експертиз.

ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Тема 1. Правова основа, підстави та принципи оперативно-розшукової діяльності

Історія розвитку оперативно-розшукової діяльності. Становлення теорії оперативно-розшукової діяльності як самостійної галузі наукових знань.

Поняття, основні завдання та система курсу ОРД. Теорія ОРД, навчальна дисципліна ОРД та її предмет. Характеристика Закону України «Про ОРД». Поняття, сутність та завдання оперативно-розшукової діяльності, види завдань ОРД. Гласні заходи. Негласні заходи. Пошукові заходи. Контррозвідувальні заходи. Правова основа оперативно-розшукової діяльності та її характеристика. Конституція України як нормативно-правова основа ОРД. Законодавчі акти, які складають правову основу ОРД.

Підстави проведення оперативно-розшукової діяльності. Принципи оперативно-розшукової діяльності. Загальні принципи оперативно-розшукової діяльності. Спеціальні принципи оперативно-розшукової діяльності. Принцип верховенства права в ОРД. Принцип законності в ОРД. Принцип дотримання прав і свобод людини і громадянина в ОРД. Принцип поєднання гласних і негласних заходів в ОРД. Принцип конспірації в ОРД. Принцип наступальності в ОРД. Принцип конфіденційності в ОРД.

Використання матеріалів ОРД. Міжнародне співробітництво у сфері оперативно-розшукової діяльності. Морально-етичне забезпечення в ОРД. Співвідношення ОРД із іншими галузями права і суміжними науками.

Тема 2. Підрозділи, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, їх права та обов'язки

Загальна характеристика сил оперативно-розшукової діяльності. Поняття, ознаки та система суб'єктів оперативно-розшукової діяльності. Підрозділи, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність в Україні. Підрозділи, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність у Національній поліції України.

Оперативні працівники їх права та обов'язки. Вимоги, які висуваються до особистих та професійних якостей співробітників оперативних підрозділів. Підрозділи карного розшуку НПУ: їх завдання, повноваження та принципи діяльності.

Обов'язки підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність. Права підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність. Використання конфіденційного співробітництва, згідно з статті 11 Закону «Про ОРД» та положеннями статті 275 КПК України.

Тема 3. Соціальний та правовий захист осіб, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність та осіб, що залучаються до виконання завдань оперативно-розшукової діяльності

Виконавці та учасники оперативно-розшукової діяльності. Соціальний і правовий захист працівників оперативних підрозділів. Соціальний і правовий захист особи, яка залучається до виконання завдань оперативно-розшукової діяльності.

Система соціально-правового захисту працівників оперативних підрозділів, яким надано право здійснення ОРД та громадян, які залучаються до виконання завдань оперативно-розшукового характеру. Перелік пільг, які надаються оперативним працівникам, їх близьким родичам у соціально-побутовій сфері, фінансовому забезпеченні, законодавче вирішення цих питань та соціальні гарантії щодо їх реалізації. Порядок та підстави забезпечення безпеки осіб, які приймають участь у здійсненні оперативно-розшукових заходів, їх близьких та майна при виникненні загрози для них.

Тема 4. Контроль за оперативно-розшуковою діяльністю. Прокурорський нагляд за дотриманням законності під час здійснення оперативно-розшукової діяльності

Контроль в оперативно-розшуковій діяльності. Види контролю. Відомчий контроль за ОРД та форми його здійснення. Визначення, суб'єкт, об'єкти та завдання відомчого контролю. Повноваження керівника під час контролю за ОРД. Судовий контроль в ОРД: предмет, об'єкт та завдання. Гарантії законності під час здійснення оперативно-розшукової діяльності.

Прокурорський нагляд за додержанням законів під час проведення оперативно-розшукової діяльності. Прокурорський нагляд: предмет, об'єкт, суб'єкт та завдання. Форми нагляду та порядок його здійснення.

Тема 5. Загальна характеристика засобів оперативно-розшукової діяльності.

Поняття, класифікація та призначення засобів оперативно-розшукової діяльності. Загальна характеристика засобів оперативно-розшукової діяльності та види.

Поняття та використання несправжніх (імітаційних) засобів. Використання кримінологічних обліків при проведенні оперативно-розшукових заходів.

Використання адміністративних обліків при проведенні оперативно-розшукових заходів.

Тема 6. Спеціальні технічні засоби. Службово-розшукові собаки та умови їх використання в оперативно-розшуковій діяльності.

Поняття, призначення та критерії класифікації спеціальної техніки. Поняття та призначення оперативної техніки в боротьбі зі злочинністю.

Поняття спеціальних технічних засобів. Види та характеристика спеціальних технічних засобів.

Спеціально навчені тварини, як засіб оперативно-розшукової діяльності, їх характеристика та призначення. Історичний та міжнародний досвід використання службових тварин в ОРД підрозділами кримінальної поліції. Правове регулювання використання можливостей службових тварин підрозділами кримінальної поліції. Особливості та основні напрями використання службових тварин підрозділами кримінальної поліції.

ВИМОГИ ЩОДО РІВНЯ СФОРМОВАНOSTІ ЗНАНЬ, УМІНЬ ТА НАВИЧОК ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Кримінальне право» здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- основні поняття кримінального права;
- елементи та ознаки окремих складів кримінальних правопорушень;
- теоретичні основи та правила кваліфікації кримінальних правопорушень;
- особливості кваліфікації окремих видів кримінальних правопорушень;
- ознаки відмежування суміжних складів кримінальних правопорушень;
- основні положення слідчої та судової практики щодо особливостей кваліфікації окремих видів кримінальних правопорушень;

вміти:

- кваліфікувати окремі види кримінальних правопорушень;
- правильно застосовувати кримінально-правові норми в процесі кваліфікації кримінальних правопорушень;
- встановлювати причини і умови, які сприяли вчиненню кримінальних правопорушень та правопорушень;
- розмежовувати адміністративні правопорушення від кримінальних правопорушень;
- розмежовувати суміжні кримінально-правові посягання за відповідними ознаками складу кримінальні правопорушення;
- використовувати понятійно-категоріальний апарат кримінального права для вирішення правових проблем у різних сферах суспільного життя;
- застосувати теоретичні та практичні знання щодо особливостей кваліфікації окремих видів кримінальних правопорушень для високопрофесійного виконання службових обов'язків працівників Національної поліції, в процесі правозастосовної діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Криміналістика» здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- предмет криміналістики, місце криміналістики в системі юридичних наук;

- систему криміналістики, характеристику складових елементів системи криміналістики;
- закономірності об'єктивної дійсності, що вивчаються криміналістикою;
- завдання криміналістики на сучасному етапі розвитку суспільства;
- поняття, сутність та класифікацію методів криміналістики, критерії допустимості спеціальних методів криміналістики в кримінальному судочинстві;
- поняття криміналістичної ідентифікації, її значення у слідчій, експертній і судовій діяльності, наукові засади криміналістичної ідентифікації;
- поняття та класифікацію ідентифікаційних ознак, вимоги до них;
- поняття і сутність ідентифікаційного поля та ідентифікаційного періоду;
- види та форми криміналістичної ідентифікації, об'єкти і суб'єкти криміналістичної ідентифікації;
- поняття, сутність і наукові засади криміналістичної діагностики;
- поняття, завдання та джерела криміналістичної техніки, правові, організаційні, етичні і тактичні засади використання техніко-криміналістичних засобів;
- особливості застосування судової фотографії для фіксації окремих об'єктів: місця події, трупа, речових доказів, живих осіб;
- особливості застосування судового відеозапису, його види, методи, прийоми і засоби;
- предмет, систему і завдання трасології, наукові засади трасології;
- види та характеристику слідів людини, транспортних засобів, знарядь злочину і інструментів;
- поняття судової балістики, її наукові засади, види та характеристику об'єктів балістичного дослідження;
- поняття, види та наукові засади криміналістичного дослідження документів;
- поняття письма, письмової мови та почерку, ознаки письмової мови і почерку, їх класифікацію та ідентифікаційне значення;
- види підробки документів, ознаки зміни тексту документу та способи їх виявлення;
- правила поводження з предметами та документами, що є речовими доказами;
- метод словесного портрету, загальні вимоги та методика його складання;
- поняття, завдання, значення і види використання спеціальних знань у кримінальному судочинстві;
- поняття, сутність та види судових експертиз, систему судово-експертних закладів України;
- поняття і види зразків для порівняльного дослідження, вимоги до них, правила і тактика отримання зразків;
- поняття криміналістичної тактики, її систему та завдання, взаємозв'язок криміналістичної тактики з криміналістичною технікою і методикою;
- поняття та класифікацію криміналістичних версій, етапи їх побудови та перевірки;
- поняття і сутність планування розслідування, принципи планування розслідування, особливості окремих видів планування розслідування;
- поняття, сутність і види тактичних операцій (комбінацій), їх значення і використання у розкритті та розслідуванні кримінальних правопорушень;
- поняття та сутність тактичного рішення слідчого, умови, що визначають прийняття і реалізацію тактичних рішень;
- поняття, сутність та види слідчих ситуацій, компоненти слідчих ситуацій;

- тактичні особливості проведення окремих слідчих (розшукових) дій;
- поняття, сутність і завдання криміналістичної методики, принципи та джерела криміналістичної методики;
- структуру видової методики розслідування кримінальних правопорушень;
- поняття, сутність та елементи криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень;
- поняття, принципи та форми взаємодії слідчих і оперативних підрозділів;
- особливості розслідування окремих видів кримінальних правопорушень;

вміти:

- аналізувати і оцінювати первинну інформацію, яка містить ознаки кримінального правопорушення;
- використовувати техніко-криміналістичні засоби для виявлення, фіксації та вилучення слідів, інших речових доказів, фіксації ходу та результатів слідчих (розшукових) дій;
- кваліфіковано готувати і призначати різні види криміналістичних та інших експертиз;
- використовувати при розслідуванні кримінальних правопорушень дані криміналістичних обліків;
- формулювати версії і визначати напрямки розслідування кримінальних правопорушень, планувати проведення слідчих (розшукових) дій;
- тактично кваліфіковано проводити слідчі (розшукові) дії;
- ефективно взаємодіяти з правоохоронними органами при розслідуванні кримінальних правопорушень;
- оцінювати слідчі ситуації та приймати оптимальні тактичні рішення при розслідуванні окремих видів кримінальних правопорушень;
- приймати рішення, спрямовані на попередження кримінальних правопорушень за матеріалами розслідування конкретного кримінального провадження.

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни «**Оперативно-розшукова діяльність**» здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- завдання, систему, структуру, компетенцію та загальні положення організації діяльності підрозділів кримінальної поліції;
- гносеологічні і організаційні основи попередження та розкриття підрозділами кримінальної поліції окремих видів злочинів, а також розшуку зниклих злочинців і безвісно зниклих осіб;

вміти:

- вивчати, аналізувати та оцінювати оперативну обстановку, що складається на території обслуговування, і відповідно до цього здійснювати поточне і перспективне планування роботи;
- приймати правильне рішення при виявленні злочинів та осіб, що їх скоїли, здійснювати невідкладні оперативно-розшукові заходи на місці пригоди;
- планувати заходи оперативно-розшукової профілактики, вивчати та нейтралізувати причини і умови, які сприяють скоєнню злочинів;
- виявляти та затримувати злочинців під час здійснення ОРД;
- творчо використовувати теоретичні знання в практичній діяльності.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Рівень компетентності та критерії оцінювання	Кількість набраних балів
<p>Високий (творчий): Здобувач вищої освіти під час атестації виявив глибокі знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку, чітко, лаконічно, логічно послідовно дав відповіді на поставлені питання, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач та аналізувати достовірність одержаних результатів, допускаючи деякі неточності.</p>	A 90-100
<p>Достатній (конструктивно-варіативний): Здобувач вищої освіти під час атестації виявив міцні знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, аргументовано дав відповіді на поставлені питання, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач, допускаючи неточності і несуттєві помилки.</p>	B 85-89
<p>Достатній (конструктивний): Здобувач вищої освіти під час атестації виявив достатні знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, дав відповіді на поставлені питання, які, однак, містять певні (неістотні) неточності, достатні вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.</p>	C 75-84
<p>Середній (репродуктивний): Здобувач вищої освіти під час атестації виявив посередні знання значної частини навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, дав мало аргументовані відповіді на поставлені питання, які містять істотні неточності, слабкі вміння застосовувати теоретичні положення при розв'язуванні практичних задач.</p>	D 66-74
<p>Достатній (репродуктивний): Здобувач вищої освіти під час атестації виявив слабкі знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, дав неточні або мало аргументовані відповіді на поставлені питання, з порушенням послідовності викладення, слабкі вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач, допускаючи суттєві помилки.</p>	E 60-65
<p>Низький (рецептивно-продуктивний): Здобувач вищої освіти під час атестації виявив незнання значної частини навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних</p>	FX 35-59

джерелах, допустив істотні помилки у відповідях на поставлені питання, виявив невміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач (здобувач вищої освіти має право на повторний підсумковий контроль).	
<i>Низький (непродуктивний):</i> Здобувач вищої освіти під час атестації виявив незнання значної частини навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, допустив істотні помилки у відповідях на поставлені питання, виявив невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень (здобувач вищої освіти обов'язково повинен повторно вивчити навчальну дисципліну).	F 1-34

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ АТЕСТАЦІЇ

Атестація – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти. Атестація здійснюється відкрито і гласно. Здобувачі вищої освіти та інші особи, присутні на атестації, можуть вільно здійснювати аудіо- та/або відеофіксацію процесу атестації.

Екзаменаційна комісія працює у терміни, визначені навчальним та робочим навчальним планом підготовки фахівців.

До проходження атестації допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі вимоги навчального плану.

У випадку неявки здобувача вищої освіти на засідання екзаменаційної комісії з поважних причин, підтверджених відповідними документами, для складання однієї навчальної дисципліни за рішенням Голови екзаменаційної комісії, атестація може бути перенесена на іншу дату, але в межах затвердженого розкладу роботи екзаменаційної комісії.

Тривалість екзаменів не повинна перевищувати 6 академічних годин для однієї групи.

Оцінку за відповідь на питання білету екзамену виставляє кожен член комісії.

Підсумкова оцінка атестації визначається як середня з оцінок за кожен вид екзаменаційних завдань (якщо інше не визначене програмою екзамену).

Рішення екзаменаційної комісії про оцінку знань, виявлених при складанні екзамену приймається на закритому засіданні комісії, відкритим голосуванням більшістю голосів членів комісії, які брали участь в її засіданні. За однакової кількості голосів голос Голови екзаменаційної комісії є вирішальним.

Якщо відповідь здобувача вищої освіти на екзамені не відповідає вимогам рівня атестації екзаменаційна комісія ухвалює рішення про те, що здобувач не пройшов атестацію і у протоколі засідання екзаменаційної комісії йому проставляється оцінка «незадовільно» (1-59 балів (FX, F)).

У випадку, якщо випускник не з'явився на засідання екзаменаційної комісії для складання екзаменів, у протоколі зазначається, що він «неатестований у зв'язку із неприбуттям» на засідання.

Здобувачі вищої освіти, які запізнилися на атестацію письмово звертаються до Голови екзаменаційної комісії про можливість складання атестації у день атестації чи наступного дня (за умови роботи цієї ж комісії) до пишуть. Рішення про можливість складання екзамену приймається Головою.

Отримання здобувачем вищої освіти незадовільної оцінки на одному з екзаменів не позбавляє його права продовжувати складання екзаменів з інших дисциплін.

За структурою екзаменаційний білет містить два питання – по одному із кожної навчальної дисципліни, яка винесена на атестацію, і задачу.

Екзаменаційні білети повністю охоплюють зміст програм навчальних дисциплін «Оперативно-розшукова діяльність», «Оперативно-розшукове та оперативно-технічне документування», що забезпечує можливість перевірки всіх рівнів компетентностей (знання, розуміння, уміння, аналіз, синтез, критичне оцінювання) здобувачів вищої освіти під час проведення комплексного екзамену.

ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ, ЯКІ ВІНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЮ

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

1. Поняття, предмет, метод кримінального права України. Конституція України як концептуальне джерело кримінального права.
2. Підстави кримінальної відповідальності.
3. Закон про кримінальну відповідальність: поняття, структура.
4. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі. Указ Президента України від 10 червня 1997 р. № 503/97 «Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності».
5. Кримінально-правова норма: поняття, структура. Види диспозицій та санкцій кримінально-правових норм.
6. Кримінальне правопорушення: поняття, ознаки та зміст.
7. Склад кримінального правопорушення: поняття, елементи та ознаки.
8. Функції складу кримінального правопорушення.
9. Види складів кримінальних правопорушень.
10. Об'єкт кримінального правопорушення: поняття, ознаки. Класифікація об'єктів кримінального правопорушення.
11. Поняття, ознаки та значення об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення.
12. Суспільно небезпечне діяння як ознака об'єктивної сторони.
13. Суспільно небезпечні наслідки як ознака об'єктивної сторони.
14. Факультативні ознаки об'єктивної сторони.
15. Суб'єкт кримінального правопорушення: поняття, ознаки.
16. Осудність як ознака суб'єкта кримінального правопорушення.
17. Спеціальний суб'єкт кримінального правопорушення та його види.
18. Поняття, ознаки та значення суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення.
19. Вина як основна ознака суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення і її значення для кримінальної відповідальності.
20. Поняття та види умислу. Різновиди умислу, що вироблені кримінально-правовою теорією та судовою практикою.
21. Стадії вчинення кримінального правопорушення: поняття, види.
22. Поняття співучасті та її ознаки.
23. Спеціальні питання відповідальності співучасників.
24. Множинність кримінальних правопорушень: поняття та види. Відмінність множинності кримінальних правопорушень від одиничних кримінальних правопорушень. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 4 червня 2010 р. № 7 «Про практику застосування судами кримінального законодавства про повторність, сукупність і рецидив злочинів та їх правові наслідки».
25. Необхідна оборона: поняття та умови правомірності.
26. Умови правомірності крайньої необхідності. Відмінність крайньої необхідності від необхідної оборони.
27. Поняття виконання обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України.
28. Звільнення від кримінальної відповідальності: поняття та види. Підстави та

порядок звільнення особи від кримінальної відповідальності. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 23 грудня 2005 р. № 12 «Про практику застосування судами України законодавства про звільнення особи від кримінальної відповідальності».

29. Конституційні положення щодо амністії, відмінність від помилування. Закон України «Про застосування амністії в Україні» від 1 жовтня 1996 року. Конституційні положення щодо помилування. Положення про порядок здійснення помилування (затверджене Указом Президента України від 21 квітня 2015 р. № 223/2015)

30. Примусові заходи виховного характеру: поняття та види, порядок застосування. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 15 травня 2006 р. № 2 «Про практику розгляду судами справ про застосування примусових заходів виховного характеру».

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

1. Державна зрада (ст. 111 КК). Відмінність від шпигунства.
2. Умисне вбивство (ч. 1 ст. 115 КК). Постанова Пленуму Верховного Суду України від 7 лютого 2003 р. № 2 «Про судову практику в справах про злочини проти життя та здоров'я особи».
3. Умисне вбивство за обтяжуючих обставин (ч. 2 ст. 115 КК). Постанова Пленуму Верховного Суду України від 7 лютого 2003 р. № 2 «Про судову практику в справах про злочини проти життя та здоров'я особи».
4. Умисні вбивства за пом'якшуючих обставин (ст. ст. 116, 117, 118 КК). Постанова Пленуму Верховного Суду України від 7 лютого 2003 р. № 2 «Про судову практику в справах про злочини проти життя та здоров'я особи».
5. Умисне тяжке тілесне ушкодження (ст. 121 КК). Відмінність умисного тяжкого тілесного ушкодження, що спричинило смерть потерпілого, від умисного вбивства. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 7 лютого 2003 р. № 2 «Про судову практику в справах про злочини проти життя та здоров'я особи».
6. Домашнє насильство (ст. 126-1 КК). Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» від 7 грудня 2017 р.
7. Катування (ст. 127 КК). Конвенція ООН проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання (ратифікована Україною 26 січня 1987 р.).
8. Торгівля людьми (ст. 149 КК).
9. Згвалтування (ст. 152 КК). Відмінність від сексуального насильства.
10. Крадіжка (ст. 185 КК). Постанова Пленуму Верховного Суду України від 6 листопада 2009 р. № 10 «Про судову практику у справах про злочини проти власності».
11. Розбій (ст. 187 КК). Відмінність від грабежу та бандитизму. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 6 листопада 2009 р. № 10 «Про судову практику у справах про злочини проти власності».
12. Вимагання (ст. 189 КК). Відмінність від розбою. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 6 листопада 2009 р. № 10 «Про судову практику у справах про злочини проти власності».
13. Шахрайство (ст. 190 КК). Постанова Пленуму Верховного Суду України від 6 листопада 2009 р. № 10 «Про судову практику у справах про злочини проти власності».
14. Незаконне полювання (ст. 248 КК). Постанова Пленуму Верховного Суду України від 10 грудня 2004 р. № 17 «Про судову практику у справах про злочини та

інші порушення проти довкілля».

15. Бандитизм (ст. 257 КК). Відмінність від створення, керівництва злочинною спільнотою або злочинною організацією, а також участь в ній. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 23 грудня 2005 р. № 13 «Про практику розгляду судами кримінальних справ про злочини, вчинені стійкими злочинними об'єднаннями».

16. Терористичний акт (ст. 258 КК). Закон України «Про боротьбу з тероризмом» від 20 березня 2003 р.

17. Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами (ст. 263 КК). Постанова Пленуму Верховного Суду України від 26 квітня 2002 р. № 3 «Про судову практику в справах про викрадення та інше незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими пристроями чи радіоактивними матеріалами».

18. Порушення вимог законодавства про охорону праці (ст. 271 КК). Постанова Пленуму Верховного Суду України від 12 червня 2009 року № 7 «Про практику застосування судами України законодавства у справах про злочини проти безпеки виробництва».

19. Незаконне заволодіння транспортним засобом (ст. 289 КК). Постанова Пленуму Верховного Суду України від 23 грудня 2005 р. № 14 «Про практику застосування судами України законодавства у справах про деякі злочини проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту, а також про адміністративні правопорушення на транспорті».

20. Хуліганство (ст. 296 КК). Відмінність від групового порушення громадського порядку та від масових заворушень. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 22 грудня 2006 р. № 10 «Про судову практику в справах про хуліганство».

21. Втягнення неповнолітніх у протиправну діяльність (ст. 304 КК). Постанова Пленуму Верховного Суду України від 27 лютого 2004 р. № 2 «Про застосування судами законодавства про відповідальність за втягнення неповнолітніх у злочинну чи іншу антигромадську діяльність».

22. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (ст. 307 КК). Постанова Пленуму Верховного Суду України від 26 квітня 2002 р. № 4 «Про судову практику в справах про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів».

23. Примушування до виконання чи невиконання цивільно-правових зобов'язань (ст. 355 КК). Відмінність від вимагання. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 6 листопада 2009 р. № 10 «Про судову практику у справах про злочини проти власності».

24. Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою (ст. 368 КК).

25. Завідомо незаконні затримання, привід, домашній арешт або тримання під вартою (ст. 371 КК). Конституційні положення щодо захисту свободи та особистої недоторканності людини.

26. Дезертирство (ст. 408 КК). Відмінність від самовільного залишення військової частини або місця служби.

27. Найманство (ст. 447 КК). Міжнародна конвенція про боротьбу з вербуванням, використанням, фінансуванням і навчанням найманців (ратифікована Україною 14 липня 1993 р.).

28. Колабораційна діяльність (111-1 КК України).

29. Незаконне використання з метою отримання прибутку гуманітарної допомоги, благодійних пожертв або безоплатної допомоги (201-2 КК України).

30. Виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, глорифікація її учасників (436-2 КК України).

КРИМІНАЛІСТИКА

1. Наука криміналістика: предмет, система, функції та завдання.
2. Типові слідчі ситуації початкового етапу розслідування грабежів та розбоїв.
3. Система методів криміналістики та їх характеристика.
4. Криміналістична характеристика грабежів та розбоїв.
5. Поняття та сутність криміналістичної ідентифікації. Стадії криміналістичної ідентифікації матеріально фіксованих відображень.
6. Особливості проведення окремих слідчих (розшукових) дій під час початкового етапу розслідування крадіжок.
7. Види, форми, об'єкти та суб'єкти криміналістичної ідентифікації.
8. Типові слідчі ситуації початкового етапу розслідування крадіжок.
9. Поняття та сутність криміналістичної діагностики.
10. Криміналістична характеристика крадіжок.
11. Поняття, система та завдання криміналістичної техніки як розділу криміналістики.
12. Тактика допиту постраждалих внаслідок воєнних кримінальних правопорушень.
13. Поняття, завдання і система судової фотографії як галузі криміналістичної техніки.
14. Типові слідчі ситуації на початковому етапі розслідування згвалтувань.
15. Методи судово-оперативної фотографії та їх характеристика.
16. Засоби та методи виявлення, огляду, фіксації і вилучення зброї та слідів її застосування.
17. Встановлення обставин використання зброї: способу виготовлення, напряму, місця та дистанції пострілу.
18. Прийоми та методи криміналістичного відеозапису.
19. Особливості проведення окремих слідчих (розшукових) дій на початковому етапі під час розслідування вбивств.
20. Поняття трасології як галузі криміналістичної техніки, її система та наукові засади.
21. Встановлення походження металевих та пластмасових об'єктів – можливих залишків артилерійських боєприпасів, ракет, в місцях ураження (руйнування) об'єктів цивільної інфраструктури.
22. Поняття слідів у трасології та їх класифікація. Механізм слідоутворення.
23. Особливості організації та проведення пред'явлення для впізнання в умовах воєнного стану.
24. Методи виявлення, фіксації і вилучення слідів рук людини.
25. Алгоритм виявлення, огляду та фіксації слідів на місці встановлення (спрацювання) інженерних бойових припасів (протитанкових, протипіхотних мін), саморобних вибухових пристроїв, виготовлених та встановлених в терористичних цілях.
26. Поняття, об'єкти і завдання судової балістики як галузі криміналістичної техніки.

27. Поняття та сутність криміналістичної методики. Класифікація та структура окремих методик розслідування злочинів.
28. Організаційно-тактичні аспекти проведення обшуку при особливому режимі досудового розслідування.
29. Види слідчого експерименту та загальні тактичні положення його проведення.
30. Сліди застосування вогнепальної зброї та механізм їх утворення.
31. Поняття, зміст та мета слідчого експерименту. Підготовка до слідчого експерименту.
32. Тактичні положення огляду вогнепальної зброї, бойових припасів та слідів їх застосування.
33. Підготовка до пред'явлення для впізнання. Особливості організації робочого етапу окремих видів пред'явлення для впізнання.
34. Об'єкти судово-балістичної експертизи та можливості їх дослідження.
35. Поняття, мета, сутність та види пред'явлення для впізнання. Підстави та умови пред'явлення для впізнання.
36. Поняття холодної зброї, її класифікація та будова.
37. Загальні положення тактики допиту. Фіксація ходу та результатів допиту.
38. Особливості огляду холодної зброї та слідів її застосування.
39. Поняття, сутність та завдання одночасного допиту двох чи більше вже допитаних осіб.
40. Поняття та система криміналістичного документознавства.
41. Поняття, сутність, види та принципи допиту. Підготовка до допиту.
42. Особливості ідентифікації особи в умовах воєнного стану.
43. Етапи та тактичні особливості проведення обшуку в житловому приміщенні. Фіксація результатів обшуку.
44. Поняття та види слідчих версій.
45. Поняття, завдання, види обшуку. Підготовка до проведення обшуку.
46. Сигналетична фотозйомка: сутність, види, прийоми здійснення.
47. Огляд місця події. Етапи, стадії та методи огляду місця події.
48. Типові криміналістичні експертизи, що призначаються при розслідуванні воєнних злочинів під час вторгнення РФ в Україну.
49. Поняття, завдання та принципи огляду. Види огляду, їх характеристика.
50. Види підроблення документів та методи їх дослідження.
51. Структура слідчої (розшукової) дії, характеристика основних етапів.
52. Криміналістична класифікація ознак зовнішності людини.
53. Поняття слідчої версії. Стадії та методи побудови та перевірки версії.
54. Робочий етап проведення допиту: тактичні рекомендації щодо його проведення.
55. Поняття і сутність криміналістичної версії, класифікація криміналістичних версій.
56. Поняття, класифікація та особливості збирання мікрооб'єктів.
57. Предмет, завдання, джерела та засоби криміналістичної тактики.
58. Поняття, властивості та класифікація слідів запаху. Використання одорологічної інформації під час розслідування кримінальних правопорушень.
59. Організаційно-тактичні аспекти проведення огляду при особливому режимі досудового розслідування.

60. Поняття та сутність криміналістичної характеристики кримінального правопорушення, її структура.

ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

1. Поняття, основні завдання та система курсу ОРД.
2. Поняття, сутність та завдання оперативно-розшукової діяльності.
3. Характеристика Закону України «Про ОРД»
4. Гласні заходи: надати характеристику та навести приклади.
5. Негласні заходи: надати характеристику та навести приклади.
6. Пошукові заходи: надати характеристику та навести приклади.
7. Контррозвідувальні заходи: надати характеристику та навести приклади.
8. Правова основа оперативно-розшукової діяльності та її характеристика.
9. Конституція України як нормативно-правова основа ОРД.
10. Законодавчі акти, які складають правову основу ОРД.
11. Підстави для проведення оперативно-розшукової діяльності.
12. Принципи оперативно-розшукової діяльності та їх характеристика.
13. Підрозділи, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність.
14. Підрозділи, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність у Національній поліції України.
15. Обов'язки підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність.
16. Права підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність
17. Підрозділи карного розшуку НПУ: їх завдання, повноваження та принципи діяльності.
18. Використання конфіденційного співробітництва, згідно з статтею 11 Закону «Про ОРД» та положеннями статті 275 КПК України.
19. Поняття та використання несправжніх (імітаційних) засобів.
20. Соціальний та правовий захист осіб, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність та осіб, що залучаються до виконання завдань оперативно-розшукової діяльності.
21. Соціальний і правовий захист працівників оперативних підрозділів.
22. Контроль в ОРД: відомчий контроль за ОРД, форми його здійснення та судовий контроль в ОРД, предмет, об'єкт та завдання.
23. Міжнародне співробітництво у сфері оперативно-розшукової діяльності.
24. Прокурорський нагляд за додержанням законів під час проведення оперативно-розшукової діяльності: предмет, об'єкт, завдання та компетенція прокурора під час нагляду.
25. Поняття, класифікація та призначення засобів оперативно-розшукової діяльності, їх загальна характеристика та види.
26. Поняття, призначення та критерії класифікації спеціальної техніки.
27. Використання службово-розшукових собак в оперативно-розшуковій діяльності.
28. Характеристика наказу №575 «Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні»
29. Дії працівника оперативного підрозділу на місці події.
30. Гарантії законності під час здійснення оперативно-розшукової діяльності.

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ, ЯКІ ВІНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЮ

КРИМІНАЛІСТИКА

1. Визначити техніко-криміналістичні засоби фіксації огляду місця події з урахуванням обстановки навчально-тренувального полігону «Місце падіння снаряду».
2. Визначити матеріальні об'єкти, які підлягають вилученню під час огляду місця події з врахуванням особливостей навчально-тренувального полігону «Квартира».
3. Здійснити фотофіксацію місця події «Місце допиту полонених (катівня)» за допомогою прийомів судово-оперативної фотографії із застосуванням необхідних криміналістичних засобів.
4. За допомогою засобів криміналістичної техніки здійснити виявлення, фіксацію та вилучення дактилоскопічного сліду з поверхні будь-якого предмету навчально-тренувального полігону «Квартира».
5. Визначити коло учасників та їх роль під час обшуку у межах навчально-тренувального полігону «Наркопритон».
6. Відтворити робочий етап огляду з урахуванням обстановки змодельованої на місці події у межах навчально-тренувального полігону «Магазин».
7. Скласти схему і оформити її як додаток до протоколу огляду місця події з урахуванням слідової картини на навчально-тренувальному полігоні «Квартира».
8. Скласти фрагмент описової частини протоколу обшуку щодо виявлення та вилучення матеріальних об'єктів на навчально-тренувальному полігоні «Квартира».
9. Визначити матеріальні об'єкти, які підлягають вилученню під час обшуку із урахуванням особливостей навчально-тренувального полігону «Наркопритон».
10. Здійснити виявлення, фіксацію та вилучення грошових купюр за допомогою засобів криміналістичної техніки із врахуванням обстановки навчально-тренувального полігону «Магазин».
11. Опитати свідка щодо ознак зовнішності злочинця методом «Словесного портрета» з метою його розшуку за фактом розбійного нападу із урахуванням обстановки навчально-тренувального полігону «Магазин».
12. Визначити матеріальні об'єкти, які підлягають фіксації та вилученню під час огляду місця події із урахуванням слідової інформації на навчально-тренувальному полігоні «Наркопритон».
13. Скласти фрагмент протоколу огляду місця події з описом виявленого відбитку папілярних ліній на поверхні столу каси навчально-тренувального полігону «Магазин».
14. Скласти фрагмент протоколу огляду місця події з описом гільзи, яка знаходиться на підлозі торгівельної зали навчально-тренувального полігону «Магазин».
15. Скласти фрагмент описової частини протоколу огляду місця події щодо виявленого відбитку взуття на поверхні ґрунту навчально-тренувального полігону «Місце масового поховання».
16. Скласти фрагмент протоколу огляду місця події з описом гільз, з урахуванням обстановки навчально-тренувального полігону «Місце масового поховання».
17. Скласти фрагмент протоколу огляду місця події з описом предмета за зовнішніми ознаками схожий на пістолет із урахуванням обстановки навчально-тренувального полігону «Стационарний опорний пункт пропуску».

18. Скласти фрагмент протоколу огляду місця події з описом ножа з урахуванням обстановки навчально-тренувального полігону «Стаціонарний опорний пункт пропуску».

19. Продемонструвати методи огляду місця події з урахуванням обстановки навчально-тренувального полігону «Місце допиту полонених (катівня)».

20. Продемонструвати прийоми судової фотографії для фіксації місця події з урахуванням обстановки навчально-тренувального полігону «Місце масового поховання».

21. Скласти фрагмент описової частини протоколу огляду місця події відповідно до слідової картини на навчально-тренувальному полігоні «Місце допиту полонених (катівня)».

22. Скласти фрагмент протоколу огляду місця події з описом документа, що посвідчує особу з урахуванням обстановки навчально-тренувального полігону «Стаціонарний опорний пункт пропуску».

23. Визначити та продемонструвати техніко-криміналістичні засоби, які застосовуються під час фіксації та вилучення документа, що посвідчує особу з урахуванням обстановки навчально-тренувального полігону «Місце масового поховання».

24. Скласти письмовий план розслідування початкового етапу з урахуванням обстановки навчально-тренувального полігону «Квартира».

25. Описати алгоритм дій слідчого у випадку виявлення вибухонебезпечного предмету під час проведення слідчого експерименту на навчально-тренувальному полігоні «Магазин».

26. Оцінити слідчу ситуацію та висунути версії відповідно до обстановки місця події навчально-тренувального полігону «Місце дорожньо-транспортної пригоди». Відкоригувати склад слідчо-оперативної групи та визначити порядок проведення огляду дорожньо-транспортної пригоди.

27. Оцінити слідчу ситуацію та висунути версії відповідно до обстановки навчально-тренувального полігону «Місце дорожньо-транспортної пригоди». Описати слідову картину та техніко-криміналістичні засоби, які доцільно використати з метою виявлення, фіксації та вилучення слідів кримінального правопорушення.

28. Скласти фрагмент описової частини протоколу огляду трупа із урахуванням обстановки навчально-тренувального полігону «Місце допиту полонених (катівня)».

29. Визначити та продемонструвати методи і прийоми судової фотографії, які слід використати для фіксації трупа на місці події з урахуванням обстановки навчально-тренувального полігону «Квартира».

30. Визначити місця розташування слідів застосування вогнепальної зброї із врахуванням обстановки навчально-тренувального полігону «Обстріл цивільного транспорту під час евакуації». Сформулювати питання експерту судової експертизи зброї та боєприпасів відповідно до вилучених з місця події об'єктів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: Відомості Верховної Ради України. 1996, № 30. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар / за заг. ред.: В. Г. Гончаренка, В. Т. Нора, М. Є. Шумила. К.: Юстініан, 2012. 1328 с.
3. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / За ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. 9-те видання, переробл. та доповн. К.: Юридична думка, 2012. 1316 с.
4. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. / Д. С. Азаров, В. К. Гришук, А. В. Савченко [та ін.]; за заг. ред. О. М. Джужі, А. В. Савченка, К.: Юрінком Інтер, 2016. 1064 с.
5. Про Національну поліцію: Закон України від 02 лип. 2015 р. № 580-VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
6. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18.02.1992 р. № 2135-XII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2135-12>.
7. Про державну таємницю: Закон України від 21 січня 1994 р. // Відомості Верховної Ради України, 1994. № 16. Ст. 93.
8. Про телекомунікації: Закон України від 18 листопада 2003 р. // Відомості Верховної Ради України, 2004. № 12. Ст. 155.
9. Про затвердження Положення про Національну поліцію: Постанова Верховної Ради України від 28 жовтн. 2015 р. № 877. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-%D0%BF>.
10. Про затвердження Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні: наказ Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 16.11. 2012 р. № 14/1042/516/1199/936/1687/5/. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12>.
11. Про затвердження Положення про Департамент карного розшуку Національної поліції України : наказ Національної поліції України від 14.11.2015 № 90.

Основна:

1. Бандурка ОМ. Оперативно-розшукова діяльність. Частина I: Підручник-рків: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2002. 336 с.
2. Кваліфікація злочинів, підслідних органам внутрішніх справ: навч. посіб. / За заг. ред. В. В. Коваленка; за наук. ред. О. М. Джужі та А. В. Савченка. К.: Атіка, 2011. 648с.
3. Кримінальне право України: Загальна частина: підручник / [Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін.]; за ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. 5-те вид., переробл. і допов. Х.: Право, 2015. 528 с.
4. Кримінальне право України: Особлива частина: підручник / [Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін.]; за ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. 5-те вид, переробл. і допов. Х.: Право, 2015. 680 с.

5. Кримінальне право України. (Загальна частина): [підручник]/Бабенко А. М., ВапсваЮ. А., Гришук В. К. та ін. / За заг. ред. О. О. Бандурки. Х.: Вид-во ХНУВС, 2011. 378 с. Кузнецов В. В. Теорія кваліфікації злочинів: [підручник] /В. В. Кузнецов, А. В.
6. Оперативно-розшукова діяльність: навч. посіб. / [Є. М. Моїсеєв, О. М. Джужа, Д. Й. Никифорчук та ін.] ; за ред. проф. О. М. Джужа . К. : Правова єдність, 2009. 310 с.
7. Оперативно-розшукова діяльність та негласні (слідчі) розшукові дії у схемах [Текст] : посіб. / [Никифорчук Д.Й., Зима Л.М., Тарасенко О.С. та ін.]; за заг. ред. В. В. Коваленка. К.: Нац. акад. внутр. справ, 2012. 156 с.
8. Оперативно-розшукова діяльність: посібник для вищих навчальних закладів за заг. редакцією генерала поліції першого рангу, кандидата юридичних наук, Заслуженого юриста України С.М. Князева; академіка Академії Наук Вищої школи України, доктора юридичних наук, професора А.М. Кислого. Київ: «Видавництво Людмили», 2019. 240.
9. Савченко (5-те вид., переробл.) / за заг. ред. проф. Шакуна В. І. - К. : Алерта, 2013. 320 с. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / Д. С. Азаров, В. К. Гришук, А. В. Савченко [та ін.]; за заг. ред. О. М. Джужі, А. В. Савченка, В. В. Чернея. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 1104 с.
10. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / Д. С. Азаров, В. К. Гришук, А. В. Савченко [та ін.] ; за заг. ред. О. М. Джужі, А. В. Савченка, В. В. Чернея. - К.: Юрінком Інтер, 2016. - 1064 с.
11. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / За ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. - 10-те вид., переробл. та доповн. К.: Юридична думка, 2018. 1360 с.
12. Савченко А. В. Кримінальне право України. Загальна та Особлива частини (усхематичних діаграмах) [текст]: навч. посіб. / А. В. Савченко, Ю. Л. Шуляк. К.: «Центр учбової літератури», 2015. 312 с.
13. Судово-практичний коментар Кримінального кодексу України. [текст] / За заг. ред. Савченка А. В. К.: «Центр учбової літератури», 2013. 1272 с.
14. Судово-практичний коментар до Кримінального кодексу України: упор. та автор передмови М. І. Хавронюк. К. : Юрисконсульт, 2006. 550 с.

Додаткова:

1. Спостереження за особою, річчю або місцем. Лекція 7: URL: https://studopedia.su/8_55402_lektsiya--sposterezhennya-za-osoboyu-richchyu-abo-mistsem.html
2. Грібов М.Л. Візуальне спостереження як засіб розслідування розбоїв та грабежів. URL :<http://lcslaw.knu.ua/index.php/arkhiv-nomeriv/1-6-2014/item/148-vizualne-sposterezhenniaiak-zasib-rozsliduvannia-rozboiv-ta-hrabezhib-hribov-m-l>
3. Пічкуренко С. І., Злагода О.В., Кацан Л.О. Використання можливостей кримінальної розвідки у протидії корупції та організованій злочинності на сучасному етапі Протидія злочинності: теорія та практика: Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 26 жовт 2018 р.). Київ; Нац. акад. прокуратури, 2018. С. 337-341.
4. Бурак М.В., Шевчук О.Ю. Взаємодія слідчих та оперативних підрозділів Національної поліції при розслідуванні розбоїв. *Актуальні проблеми діяльності*

органів досудового розслідування : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (07 червня 2019 року) / Дніпро: ДДУВС, 2019. С. 24-27.

5. Шевчук О.Ю. Дотримання прав і свобод людини в організації проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Сучасна європейська поліцейстика та можливості її використання в діяльності Національної поліції України [Текст]: збірник тез доповідей учасників Міжнар. наук.-практ. конф. (Харків: ХНУВС, 11 квітня 2019 року). Харків, 2019. С. 253-255.

6. Безгинський Б.Г., Кришевич О.В. Кримінальна відповідальність за незаконне збагачення в Україні: монографія. К.: Національна академія внутрішніх справ, 2022. 140 с.

7. Богатирьова О.І. Інститут звільнення від відбування покарання у законодавстві України : Навч. посібн. /О.І. Богатирьова, О.В. Лісіцков; за аг.ред. І.Г. Богатирьова; ДПСУкраїни, Інс-т крим.-викон. служби. К., 2014. 212 с.

8. Болдарь Г.Є. Кримінальна відповідальність за вчинення злочинів проти власності: проблеми теорії та практики: наук.-практ. посібн. /Г.Є. Болдарь, Д.В. Каменський. Луганськ, 2011. 183 с.

9. Брич Л.П. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи за законодавством України. Монографія /Л.П. Брич. Львів, 2010. 83 с.

10. Вартилецька І.А. Кримінально-правова характеристика злочинів у сфері обігу наркотичних засобів та психотропних речовин, вчинених із залученням неповнолітніх та щодо неповнолітніх / Савченко А.В., Вартилецька І.А., Семенюк О.О., Луцак О.О. : [монографія]. К. : НАВС, 2016. 267 с.

11. Вереша Р.В. Суб'єктивні елементи складу злочину: наук.-практ. посібн. /Р.В. Вереша /Академія адвокатури. К.: Правова Єдність, 2015. 87 с.

12. Відповідальність за передбачені Розділом II Особливої частини Кримінального кодексу України злочини у сфері професійної діяльності медичних працівників та спеціальні види тілесних ушкоджень: монографія /О. Ф. Бантишев, В. О. Глушков, О. В. Копан, С. А. Кузьмін, О. В. Шамара; під заг. ред. В. О. Глушкова; Нац. акад. СБУ. Київ, 2011. 135с.

13. Вознюк А. А. Спеціальні види звільнення від кримінальної відповідальності учасників організованих злочинних об'єднань : монографія /А. А. Вознюк. К.: Нац. акад. внутр. справ, 2015. 236 с.

14. Данилевський А.О. Кримінальна відповідальність за вчинення злочинів проти життя та здоров'я особи: проблеми кваліфікації та відмежування від суміжних складів злочинів: науково-практичний посібник /А. О. Данилевський. Луганськ, 2011. 150 с.

15. Джужа А. О. Кримінально-правові та кримінологічні засади запобігання злочинам проти статевої недоторканості дитини: [монографія] /А. О. Джужа. К., НАВС, 2013. 193 с.

16. Дудоров О.О. Кримінально-правова характеристика злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи: Науково-практичний посібник /МВС України/ О.О. Дудоров. Луганськ, 2011. 351 с.

17. Ємельянов М. В. Кримінальна відповідальність за шахрайство: монографія /М. В. Ємельянов. Харків: Право, 2014. 173 с.

18. Кваша О. О. Співучасть у злочині: структура та відповідальність : [монографія] / О.О. Кваша. Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2013. 749 с.

19. Кваліфікація слідчими органів державного бюро розслідувань окремих кримінальних правопорушень : практ. посіб. / за наук.-практ. ред. д.ю.н.,

А.В. Савченка; за заг. Ред. д.ю.н., засл. юриста України, Директора Державного бюро розслідувань О.О. Сухачова. Київ : Державне бюро розслідувань, 2023.394с.

20. Ковалевська Є. С. Кримінально-правова охорона військового майна за статтями 411 та 412 Кримінального кодексу України : монографія / Є. С. Ковалевська. К.: Дакор, 2014. 207 с.

21. Кримінальна відповідальність за вчинення злочинів проти життя та здоров'я особи: проблеми кваліфікації та відмежування від суміжних складів злочинів [Текст]: наук.-практ. посібник /А. О. Данилевський, Г. Є. Болдарь; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ. ім. Е. О. Дідоренка. Луганськ: РВВ ЛДУВС, 2011. 152 с.

22. Кримінальна відповідальність за зґвалтування та насильницьке задоволення статевої пристрасті неприродним способом: Монографія / А. В. Савченко, В.В. Кузнецов, Д.П. Москаль, М.В. Сийплові; за заг.ред. О. М. Джужі. Ужгород, 2012. 270 с.

23. Кримінальна відповідальність та форми її реалізації: Підручник /О.В. Козаченко, ред., О.М. Музиченко, О.М. Сидоренко та ін.; МОН України, Націон. унт «Одеська юридична академія». Миколаїв. ін-т права. Миколаїв, 2015. 141 с.

24. Кузнецов В.В. Кримінальна відповідальність за крадіжки: Монографія. К.: Вид. ПАЛИВОДА А.В., 2005. 158 с.

25. Кримінально-правова характеристика злочинів у сфері обігу наркотичних засобів та психотропних речовин, вчинених із залученням неповнолітніх та щодо неповнолітніх: [монографія] / А.В.Савченко, І.А.Вартилицька, О.О.Семенюк, О.О.Луцак. К. : НАВС, 2016. 267 с.

26. Кримінальне право. Загальна частина. Альбом схем [текст]: навчальний посібник / [В.Я.Горбачевський, І.А.Вартилицька., О.В.Микитчик, В.С.Плугатир, Плугатир М.В.]. К.: Алерта, 2015. 212 с.

27. Кримінальне право. Особлива частина. Альбом схем [текст]: навчальний посібник / [В.Я.Горбачевський, І.А.Вартилицька., О.В.Микитчик, В.С.Плугатир, Плугатир М.В.]. К.: Алерта, 2015. 578 с.

28. Кримінальне право України: курс тестових завдань: [навч. посіб.] /Джу́жа О. М., Кузнецов В. В., Осадчий В. І., Плугатир В. С. та ін. /За заг. ред. Коваленка В. В., К.: КНТ, 2012. - 368 с.

29. Кримінальний кодекс України: постатейні матеріали та навчально-практичні завдання /І. П. Баглай, І. Г. Богатирьов, О. І. Богатирьова, К. Т. Кравченко, О. М. Литвинова, А. В. Савченко, Ю. Л. Сенін, О. І. Собо́ль; За заг. ред. докт. юрид. Наук, проф.І. Г. Богатирьова.- К. : Атіка, 2011. 640 с.

30. Кузнецов В. В. Злочини проти громадського порядку та моральності : практ. посіб. /Кузнецов В. В. - К.: Вид. Паливода А. В., 2007. 160 с.

31. Кузнецов В. В. Кримінальне право України: посіб. для підготов. до іспитів / В. В. Кузнецов, А. В. Савченко; за заг. ред. д.ю.н., проф. О. М. Джужі. 4-те вид., доповн. та перероб. К.: Вид. ПАЛИВОДА А. В., 2009. 304 с.

32. Кузнецов В. В. Кримінальна відповідальність за притягнення як обвинуваченого завідомо невинуватої особи: [монографія] /В. В. Кузнецов, М. В. Сийплові. Ужгород: ЗакДУ, 2011. 284 с.

33. Кузнецов В. В. Кримінально-правова охорона громадського порядку та моральності в українському вимірі: монографія /Кузнецов В. В. К.: ТОВ НВП "Інтерсервіс", 2012. 908 с.

34. Кузнецов В. В. Засади запобігання та протидії корупції в Україні: навч. посіб. / [Василинчук В.І., Чернявський С.С., Юрченко О.М. та ін.]. К.: ФОП Кандиба Т. П., 2015. 228 с.

35. Микитчик О.В. Кримінальна відповідальність за злочини, що посягають на життя та здоров'я судді, народного засідателя чи присяжного / Микитчик О.В., Мандро О.В // Навч. посіб. К.: НАВС, 2016. 208 с.

36. Нетеса Н. В. Кримінальна відповідальність за порушення правил охорони абовикористання надр: монографія /Н. В. Нетеса; НАПН України, НДІ вивч. пробл. злочинності ім. В. В. Сташиса. Х.: Право, 2013. 302 с.

37. Новели кримінального законодавства України, прийняті в умовах воєнного стану : наук.-практ. комент. / А. А. Вознюк, О. О. Дудоров, Р. О. Мовчан, С. С. Чернявський та ін. ; за ред. А. А. Вознюка, Р. О. Мовчана, В. В. Чернея. Київ : Норма права, 2022. 278 с.

38. Осадчий В.І. Корупційні злочини: [монографія] / Осадчий В.І. К.: Вид-во Європейського ун-ту, 2016. 82с.

39. Симоненко Н.О., Савченко А.В, Стрільців О. М. Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів : навч. посібник. Київ : Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2023. 244 с.

Інформаційні ресурси :

1. <http://www.portal.rada.gov.ua> – офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
2. <http://www.president.gov.ua>. – офіційний веб-сайт Президента України.
3. <http://www.kmu.gov.ua> –офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.
4. <http://www.mvs.gov.ua> – офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України.
5. <http://www.court.gov.ua/vscourt> – офіційний веб портал судової влади в Україні.
6. <http://www.scourt.gov.ua> – офіційний веб-сайт Верховного Суду України.
7. <http://www.sc.gov.ua> – офіційний веб-сайт Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільний і кримінальних справ.
8. <http://www.gr.gov.ua> – офіційний веб-сайт Генеральної прокуратури України.
9. Прослушивание телефонных в международном праве. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://kiev-security.org.ua>.
10. Методика розслідування грабежів та розбійних нападів. URL: <http://bukvar.su/gosudarstvo-i-pravo/182614-Metodika-rassledovaniya-grabezheiy-i-razboiynyh-napadeniyy.html>
11. На Київщині вчинено розбійний напад на автомобіль «Укрпошти», яким перевозили пенсії. URL: https://zik.ua/news/2018/04/10/na_kyivshchyni_vchyneno_rozbiynuu_napad_na_avtomobil_ukrposhty_yakym_1301929.

КРИМІНАЛІСТИКА

Нормативно-правові акти та їх коментарі

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.

3. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

4. Порядок взаємодії між органами та підрозділами Національної поліції України, закладами охорони здоров'я та органами прокуратури України при встановленні факту смерті людини під час воєнного стану на території України: Затверджений спільним наказом МВС, МОЗ та ОГП від 09.03.2022 № 177/450/46. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0317-22#n7>.

5. Про захист прав людини і основоположних свобод: Конвенція Ради Європи від 04.11.1950 р. (зі змінами та доповненнями, внесеними Протоколом № 11 від 11.05.1994 р., Протоколом № 14 від 13.05.2004 р.). *Верховна Рада України*. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004.

6. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19/stru>.

7. Про судову експертизу: Закон України від 25.02.1994 р. № 4038-XII *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>.

8. Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: Затверджена наказом МВС України від 07.07.2017 р. № 575. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17>.

9. Інструкція з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України: Затверджена наказом МВС України від 27.04.2020 р. № 357. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0443-20#Text>.

10. Інструкція з організації функціонування криміналістичних обліків експертної служби МВС України: Затверджена наказом МВС України від 10.09.2009 р. № 390. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0963-09>.

11. Інструкція про порядок залучення працівників органів досудового розслідування поліції та Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України як спеціалістів для участі в проведенні огляду місця події: Затверджена наказом МВС України від 03.11.2015 р. № 1339. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/main/1378204>.

12. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень: Затверджена наказом Міністерства юстиції України від 08.10.1998 р. № 53/5. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98>.

13. Інструкція про проведення судово-медичної експертизи: Затверджена наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17.01.1995 р. № 6. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0254-95>.

14. Положення про єдину інформаційну систему Міністерства внутрішніх справ: Затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 14.11.2018 р. № 1024. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1024-2018-%D0%BF#n124>.

15. Порядок взаємодії між органами та підрозділами Національної поліції, закладами охорони здоров'я та органами прокуратури України при встановленні факту смерті людини: Затверджений спільним наказом МВС, МОЗ та Генеральної

прокуратури від 29.09.2017 р. № 807/1193/279. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1299-17>.

16. Порядок обліку фактів звернення та доставлення до закладів охорони здоров'я осіб у зв'язку із заподіянням їм тілесних ушкоджень кримінального характеру та інформування про такі випадки органів і підрозділів поліції: Затверджений наказом МВС України, Міністерства охорони здоров'я України від 06.07.2016 р. № 612/679. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1051-16>.

Основна

1. The basics of criminalistic: educational manual / Antoshchuk A., Myrovska A., Sakovskiy A. and others. Kyiv: FOP Maslakov, 2018. 82 p.

2. The basics of criminalistic: practical manual / Myrovska A., Samodin A., Tsymbaliuk T., Piaskovskiy V. and other; under the general editorship of A. Myrovska. Kyiv: Osvita Ukrainy, 2021. 148 p.

3. Криміналістика: навчальний посібник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. в 2-х частинах. Частина 1: Вступ до курсу криміналістики. Криміналістична техніка / Б.Є. Лук'янчиков, Є.Д. Лук'янчиков, С.Ю. Петраєв. Київ: Нац. тех. ун-т України «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського. 2017. 374 с.

4. Криміналістика: навчальний посібник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. в двох частинах. Частина 2: Криміналістична тактика. Методика розслідування / Б. Є. Лук'янчиков, Є. Д. Лук'янчиков, С. Ю. Петраєв. Київ: Нац. тех. ун-т України «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського. 2017. 474 с.

5. Криміналістика: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / К. О. Чаплинський, О. В. Лускатов, І. В. Пиріг та ін. 2-е вид, перероб. і допов. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2017. 480 с.

6. Криміналістика : підручник / [В. В. Пясковський, Ю. М. Чорноус, А. В. Самодін та ін.] ; за заг. ред. В. В. Пясковського. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ : Право, 2020. 752 с.

7. Криміналістика: підручник: у 2 т. Т. 1 / Ю. В. Шепітько, В. А. Журавель, В. О. Коновалова та ін. / за ред. В. Ю. Шепітька. Харків: Право, 2019. 456 с.

8. Криміналістика: підручник: у 2 т. Т. 2 / Ю. В. Шепітько, В. А. Журавель, В. О. Коновалова та ін. / за ред. В. Ю. Шепітька. Харків : Право, 2019. 328 с.

Додаткова

1. Використання електронних (цифрових) доказів у кримінальних провадженнях : метод. рек. / М. В. Гребенюк, В. Д. Гавловський, М. В. Гуцалюк, В. Г. Хахановський та ін. Київ, 2017. 76 с.

2. Виявлення ознак підробки документів під час їх перевірки працівникам Національної поліції України: практичний посібник / Ананьїн О. В, Білоус І. В., Миронська А. В. та інш.; за заг. ред. В. В. Чернея, О. Г. Рувіна, С. Г. Кримчука, 2021. 124 с.

3. Глосарій балістичних, вибухотехнічних та тактико-технічних термінів (з метою використання при виявленні, фіксації та вилученні криміналістично значимої інформації в умовах антитерористичної операції) : спеціалізований словник / С. В. Албул, Д. С. Афонін. Одеса : ОДУВС, 2017. 83 с.

4. Експертизи у судочинстві України : наук.-практ. посіб. / за заг. ред. В. Г. Гончаренка, І. В. Гори ; наук. ред. В. А. Колесник. Київ : Юрінком Інтер, 2015. 504 с.

5. Калюга К. В. Окрема криміналістична теорія про зовнішні ознаки та властивості особи злочинця : монографія. Запоріжжя : КСК-Льянс, 2017. 296 с.
6. Клименко Н. І. Загальна теорія судової експертології : монографія. Тернопіль : Вид-во «Крок», 2018. 262 с.
7. Кофанов А. В., Кобилянський О. Л. Теорія і практика криміналістичного дослідження холодної зброї : методичні рекомендації. Київ : УкрДГРІ, 2013. 56 с.
8. Настанови з вибухової безпеки та з надання першої медичної допомоги: метод. рекомендації / М. С. Туркот, О. І. Ізотов, А. В. Столітній. Київ : Офіс ГПУ України, 2022. 40 с.
9. Мировська А.В., Патик Л.Л. Роль деяких учасників слідчо-оперативної групи в діяльності щодо збору криміналістично значущої інформації під час огляду місця події. *Підприємництво, господарство і право*. № 10. 2018. С. 204-209.
10. Мотлях О. І. Поліграф : наукова природа походження, нормативно-правове регулювання та допустимі межі застосування : монографія. Київ : Освіта України, 2012. 394 с.
11. Нарізна мисливська та багатоцільова вогнепальна зброя, виготовлена на базі автомата Калашникова : судово-балістичний довідник / О. С. Соколов, О.В. Грищенко. Київ, 2017. 137 с.
12. Основи судової експертизи : навчальний посіб. для фахівців, які мають намір отримати або підтвердити кваліфікацію судового експерта / Л. М. Головченко, А. І. Лозовий, Е. Б. Сімакова-Єфремян та ін. Харків : Право, 2016. 928 с.
13. Особливості використання обліків та автоматизованих інформаційних систем при розслідуванні кримінальних правопорушень : метод. рекомендації / В. Г. Хахановський, Д. В. Дабіжа, В. В. Пясковський. Київ: 2017. 37 с.
14. Особливості криміналістичного дослідження рукописів, виконаних у незвичних умовах : метод. рекомендації / Л. М. Белова, І. В. Білоус, О. В. Шведова. Київ, 2017. 43 с.
15. Отрошенко В. А., Теслюк О. С. Експертиза відео-, звукозапису. Види досліджень. Особливості призначень : інформаційний лист. Київ : ДНДЕКЦ МВС; Херсонський НДЕКЦ МВС, 2018. 7 с.
16. Патик А.А., Патик Л.Л. Вимоги до зразків для порівняльного дослідження, що надаються для ідентифікації особи за почерком // Теорія та практика судово-експертної діяльності [Текст] : матеріали VIII А437 міжвідом.наук.-практ. конф. (Київ, 27 листоп. 2019 р.) : у 2 ч. / [редкол.: С. С. Чернявський, А. А. Саковський, Б. Є. Білозьоров, В. М. Атаманчук та ін.]. – Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2019. С. 321-323.
17. Пиріг І. В. Теоретико-прикладні проблеми експертного забезпечення досудового розслідування: монографія. Дніпропетровськ : Ліра ЛТД, 2015. 432 с.
18. Поняття й система методів техніко-криміналістичного дослідження документів : навч. посіб. / А. В. Іщенко, М. Ю. Будзієвський, І. П. Красюк. Київ, 2011. 97 с.
19. Психофізіологічні дослідження з використанням поліграфа в практиці розслідування злочинів : метод. рекомендації / О. І. Мотлях, В. Л. Костюк, Д. В. Куценко. Київ : Освіта України, 2016. 73 с.
20. Свобода Є. Ю. Судове почеркознавство : запитання та відповіді : навчальний посіб. Київ : УкрДГРІ, 2014. 192 с.
21. Сімакова-Єфремян Е. Б. Комплексні судово-експертні дослідження : теорія та практика : монографія. Харків : Право, 2016. 456 с.

22. Стлітній А. В. Електронне кримінальне провадження : передумови виникнення, сучасний стан та перспективи розвитку : монографія. Київ : Видавничий дім «АртЕк», 2016. 724 с.
23. Судова балістика : практичні аспекти : навч. посіб. / В. В. Арешонков, А. В. Кофанов, О. Л. Кобилянський ; за ред. П. Д. Біленчука. Київ : УкрДГРІ, 2016. 408 с.
24. Судові експертизи в процесуальному праві України : навч. посіб. / за заг. ред. О. Г. Рувіна. Київ : Вид-во Ліра-К, 2019. 424 с.
25. Шевченко О. В. Використання спеціальних товарознавчих знань у кримінальному провадженні : монографія / під заг. ред. О. О. Садченко. Київ : Талком, 2018. 245 с.
26. Ващук О. П. Невербальна інформація у кримінальному провадженні : теоретико-методологічні основи : монографія. Одеса : Вид. дім «Гельветика», 2017. 430 с.
27. Галаган В. І., Козак О. В. Процесуальний порядок і тактика отримання зразків для експертизи у кримінальному провадженні України : монографія. Краматорськ : ТОВ «Каштан», 2015. 223 с.
28. Головка М. Б., Осипенко І. П. Обшук (юридико-психологічні аспекти організації та проведення) : навч.-метод. посіб. Чернігів : Чернігівський нац. технолог. ун-т, 2015. 126 с.
29. Домашенко О. М. Тактичні помилки у слідчій діяльності : монографія. Харків : Вид. агенція «Апостиль», 2019. 168 с.
30. Криміналістична тактика : навч. посіб. / за ред. М. А. Погорецького, Д. Б. Сергєєвої. Київ : Алерта, 2016. 244 с.
31. Негласні слідчі (розшукові) дії та використання результатів оперативно-розшукової діяльності у кримінальному провадженні : навчально-практичний посіб. / С. С. Кудінов, Р. М. Шеховцов, О. М. Дроздов, С. О. Гриненко ; 2-е видання, розшир. й доповнене. Харків : «Оберіг», 2015. 344 с.
32. Щодо особливостей організації і проведення слідчих (розшукових) дій під час розслідування нападів (обстрілів) на цивільне населення та об'єкти цивільної інфраструктури / пам'ятка. Київ : Офіс ГПУ України, 2022. 9 с.
33. Огляд місця події. Процесуальні дії при розслідуванні окремих кримінальних порушень. Актуальне законодавство та практика. Петков С.В., Журавльов Д. В., Дрозд О. Ю., Дрозд В. Г. Видавництво: ЦУЛ, 2021. 368 с.
34. Огляд трупа, пов'язаний з ексгумацією, у кримінальному провадженні України : навч. посіб. / В. І. Галаган, М. Й. Кулик, Н. С. Моргун, Ю. В. Терещенко. Київ, 2018. 112 с.
35. Організація і тактика одночасного допиту двох чи більше вже допитаних осіб : навч. посіб. / С. С. Чернявський, О. О. Алексєєв, І. А. Жалдак та ін. Київ : НАВС, 2016. 66 с.
36. Особливості фіксації ходу та результатів проведення слідчих (розшукових) дій : метод. рекомендації / О. А. Осауленко, О. В. Александренко, Н. С. Моргун та ін. Київ : НАВС, 2015. 136 с.
37. Пам'ятка слідчому щодо проведення огляду трупа на місці події / Я. В. Фурман, Л. Т. Котляренко. Київ, 2017. 46 с.
38. Пошук та знешкодження саморобних вибухових пристроїв : метод. рекомендації / В. В. Юсупов, Ю. П. Приходько, Я. В. Фурман, К. Ю. Бобрик. Київ, 2017. 33 с.

39. Процесуальний порядок та тактичні особливості здійснення слідчих (розшукових) дій : наук.-метод. рекомендації / В. В. Кікінчук, К. Л. Бугайчук, В. О. Малярова, Т. П. Матюшкова. Харків : ХНУВС. 2018. 101 с.
40. Процесуальні документи досудового розслідування (слідчого, адвоката, судді) / М. А. Погорецький, О. П. Кучинська ; 2-ге вид. Київ : Алерта, 2018. 274 с.
41. Разумов Э. А., Молибога Н. П. Практическое руководство по осмотру места происшествия : теория, тактика, техника : учеб.-практ. пособие. Киев : Вид-во УкрДГРІ, 2015. 750 с.
42. Розслідування окремих видів кримінальних правопорушень : навчальний посібник / В. В. Пясковський, С. С. Чернявський, П. Є. Антонюк та ін. ; за загальною редакцією В. В. Пясковського. К. : 7БЦ, 2022. 256 с.
43. Судовий допит. Науково-практичний посібник. За заг. редакцією Туркот М. С. 3-є видання. К. : Норма права, 2020. 232с.
44. Участь спеціаліста в огляді місця події : довідник. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2017. 128 с.
45. Участь спеціаліста-криміналіста під час проведення окремих слідчих (розшукових) дій : навчальний посіб. / Є. Ю. Свобода, А. В. Кофанов, А. В. Самодін та ін. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2018. 432 с.
46. Черниченко І. В. Застосування відеоконференції у кримінальному провадженні України : теорія і практика : монографія / за ред. О. П. Кучинської. Київ : Алерта, 2015. 272 с.
47. Калюга К. В. Мистецтво здобувати та використовувати інформацію щодо особи злочинця. Київ : Право. 2019. 256 с.
48. Коваленко А. В. Розслідування посягань на життя та здоров'я журналістів : монографія. Сєверодонецьк, 2018. 267 с.
49. Криміналістичне забезпечення виявлення та розслідування злочинів : монографія / за ред. В. В. Тищенка. Одеса : Вид. дім «Гельветика», 2018. 430 с.
50. Методика розслідування окремих кримінальних правопорушень (у схемах і таблицях) : навч. посіб. / Г. П. Власова, Г. О. Ганова, В. М. Гусаров та ін. Київ : Нац. акад. прокуратури України, 2015. 146 с.
51. Нікітіна-Дудікова Г. Ю. Розслідування насильницького задоволення статевої пристрасті неприродним способом, вчиненого щодо малолітньої особи : навч. посіб. / за заг. ред. Ю. М. Чорноус. Вінниця : ТОВ «Твори», 2018. 292 с.
52. Організація і тактика розслідування вбивств через необережність : монографія / А. В. Іваниця, М. М. Єфімов. Дніпро : Ліра ЛТД, 2017. 148 с.
53. Організація початкового етапу досудового розслідування кримінальних правопорушень : збірник матеріалів практики / О. З. Гладун, В. П. Стадник, О. В. Яковлев, С. В. Янчишин. Київ : Нац. акад. прокуратури України, 2018. 68 с.
54. Розслідування згвалтувань минулих років : метод. рекомендації / В. Я. Горбачевський, О. В. Кубарева, Н. О. Симоненко. Київ, 2018. 51 с.
55. Сучасні методи досудового розслідування кримінальних правопорушень : підручник / О. М. Цільмак, О. Є. Користін, О. М. Заєць та ін. Одеса : Фенікс, 2017. 352 с.
56. Юсупов В. В. Криміналістика в Україні у ХХ–ХХІ століттях : монографія. Київ : ФОП Маслаков, 2018. 556 с.

Інформаційно-довідкові системи, автоматизовані робочі місця, мультимедійні навчальні посібники, дистанційні курси

1. Автоматизоване робоче місце слідчого : інформаційно-довідкова програма / Л. Д. Удалова, В. В. Рожнова, А. В. Самодін та ін. Київ, 2017. *Національна академія внутрішніх справ*. URL : https://www.nai.au.kiev.ua/arm/slidch_new/start.html.
2. Інформаційне забезпечення органів Національної поліції : мультимедійний навч. посіб. / В. А. Кудінов, В. Г. Хахановський, В. М. Смаглюк. Київ, 2017. *Національна академія внутрішніх справ*. URL : https://arm.nai.au.kiev.ua/books/inform_zabezpechennia/index.html.
3. Інформаційні технології в діяльності Національної поліції : мультимедійний навч. посіб. / В. А. Кудінов, О. Є. Пакриш, В. В. Підвисоцький. Київ, 2017. *Національна академія внутрішніх справ*. URL : https://arm.nai.au.kiev.ua/books/inform_tekhnolohii/info/autors.html.
4. Криміналістика : дистанційний курс навчання / А. О. Антощук, В. В. Пясковський, Ю. М. Черноус та ін. *Національна академія внутрішніх справ*. URL : <https://dn.nai.au.kiev.ua/login/index.php>.
5. Криміналістика : мультимедійний підручник / О. О. Алексєєв, В. В. Пясковський, А. В. Іщенко та ін. Київ, 2016. *Національна академія внутрішніх справ*. URL : <https://arm.nai.au.kiev.ua/books/kruminalist/index.html>.
6. Методика розслідування злочинів : дистанційний курс навчання / А. О. Антощук, В. В. Пясковський, А. В. Самодін та ін. *Національна академія внутрішніх справ*. URL : <https://dn.nai.au.kiev.ua/login/index.php>.
7. Особливості розслідування окремих видів злочинів : мультимедійний навч. посіб. / А. О. Антощук, В. В. Пясковський, А. В. Мироська та ін. Київ, 2017. *Національна академія внутрішніх справ*. URL : <https://arm.nai.au.kiev.ua/books/orovz/index.html>.
8. Робоче місце експерта з трасологічних досліджень : навч. інформ.-довідкова програма. *Національна академія внутрішніх справ*. URL : https://arm.nai.au.kiev.ua/arm/arm_trasolog/index.html.
9. Слідчі (розшукові) дії у кримінальному провадженні : мультимедійний навч. посіб. / О. А. Осауленко, Г. М. Степанова, А. В. Самодін та ін. Київ, 2018. *Національна академія внутрішніх справ*. URL : https://arm.nai.au.kiev.ua/books/slidchi_rozdii/index.html.
10. Криміналістичне дослідження металюної холодної зброї : мультимедійний навч. посіб. Київ, 2015. *Національна академія внутрішніх справ*. URL : <https://arm.nai.au.kiev.ua/books/xolodna-zbroya/index.html>.
11. Судове почеркознавство : мультимедійний навч. посіб. / Є. Ю. Свобода, К. П. Ключник. Київ, 2015. *Національна академія внутрішніх справ*. URL : https://arm.nai.au.kiev.ua/books/sudove_pocherkoznavstvo/avtoru.html.
12. Участь спеціаліста в огляді місця події : довідник : практичний посіб. Київ, 2018. *Національна академія внутрішніх справ*. URL : https://arm.nai.au.kiev.ua/books/dovidnyk_ohliadmp/index.html.